

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 600 F per jaar

Postcheckrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Nieuwe regeling voor Vennootschappen inzake registratierecht, zegelrecht en met het zegel gelijkgestelde taksen

a) Ter inleiding

1. Bij de wet van 14 april 1965 (1) worden met ingang van 4 mei 1965 (2) belangrijke wijzigingen aangebracht in de regeling die inzake registratierecht, zegelrecht en met het zegel gelijkgestelde taksen van toepassing was op de Belgische en de vreemde vennootschappen.

2. Overeenkomstig die vroegere regeling werd het *registratierecht* geheven op de statutaire akten (oprichting, kapitaalsvermeerdering en verlenging) zowel van Belgische als van vreemde vennootschappen; anderdeels waren de effecten van aandelen en van obligatiën uitgegeven door Belgische en door vreemde vennootschappen of andere gemeenschappen onderhevig aan *zegelrecht*.

3. Die regeling had ten gevolge dat de vreemde vennootschap die een « zetel van verrichtingen » in België vestigde of wier effecten in België werden uitgegeven of verhandeld, belasting van dezelfde aard betaalde, én in België én in het vreemde land. « Hoewel die dubbele aanslag matig was, kan zij niettemin de vrije omloop van het kapitaal enigermate belemmeren » (3).

b) Doeleinden

4. Die wijzigingen beogen hoofdzakelijk de desbetreffende Belgische wetgeving en die van andere Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap (E.E.G.) te harmoniëren (4).

In dit verband wordt erop gewezen :

— dat door artikel 67 van het Verdrag tot oprichting van de E.E.G. (Verdrag van Rome van 25 maart 1957) wordt aanbevolen de beperkingen met betrekking tot het « verkeer van kapitaal toebehorende aan personen die gevestigd zijn in de Lid-Staten » geleidelijk op te heffen, nl. in de mate waarin zulks voor de goede werking van de gemeenschappelijke markt nodig is (5);

— dat door voormeld Verdrag (cf. artikel 99) de Commissie van de E.E.G. belast wordt met het onderzoek naar de wijze waarop de wetgevingen van de Lid-Staten inzake directe belastingen, in het belang van de

gemeenschappelijke markt, kunnen worden geharmoniseerd (5).

Welnu, die Commissie heeft geadviseerd dat, met het oog op het totstandbrengen van de wenselijk gebleken enige kapitaalmarkt, het noodzakelijk is :

1) de belasting op de statutaire akten van de vennootschappen en op de effecten van aandelen en van obligatiën *te beperken tot die van de Staat waarin de vennootschap haar werkelijk verblijf heeft* (5bis);

2) die akten en die effecten in alle Lid-Staten *dezelfde belastinglast op te leggen* (5bis).

Die noodzakelijke beperking en eenvormigheid liggen aan de bij de nieuwe wet ingevoerde wijzigingen ten grondslag.

5. Bovendien worden met die wijzigingen de volgende specifieke Belgische belangen gediend :

1) « het verwezenlijken van plannen die klaar liggen » voor de ontwikkeling van de Belgische financiële markten, en waarvoor de onmisbare voorwaarde is » de afschaffing van het zegelrecht, althans op de buitenlandse effecten »;

2) « de vermindering van de belastingdruk op de » Belgische vennootschappen die vroeg of laat zullen » moeten verlengd worden en thans, bij verlenging een » registratierecht van 1,60 % betalen op hun netto- » actief »;

3) « het ophouden van een discriminatie ten nadele » van de Belgische vennootschappen die bij openbare » uitgifte van obligaties door het zegelrecht worden » getroffen, terwijl de uitgaven van obligaties door de » publieke sector daarvan zijn vrijgesteld » (8).

c) Wijzigingen (6bis)

6. De wet van 14 april 1965 heeft, om die doeleinden te bereiken en met ingang van 4 mei 1965 :

1) het *zegelrecht* opgeheven dat tot dusver verschuldigd was op de hiernavermelde effecten :

a) *vreemde aandelen* en *vreemde obligatiën*;

b) in België, ter vertegenwoordiging van zulke *aandelen* of *obligatiën*, uitgegeven effecten;

c) *aandelen* en *deelnemingen* van Belgische naam-

loze vennootschappen, van Belgische commanditaire vennootschappen op aandelen en van Belgische personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid;

d) *obligatiën* van Belgische naamloze vennootschappen en van Belgische commanditaire vennootschappen op aandelen (6ter);

(het sub c en d vermelde *zegelrecht* wordt evenwel « opgeslorpt » door de verhoging van het op de statutaire akten van vennootschappen verschuldigde registratierecht; cf. infra nrs. 13/14);

2) het *registratierecht* opgeheven voor de volgende verrichtingen:

a) *oprichting* en *verlenging* van, *kapitaalsvermeerdering* in enz. vreemde vennootschappen (bedoeld worden: *alle statutaire akten*), zelfs indien zij een « zetel van verrichtingen » in België bezitten (slechts één verrichting maakt uitzondering: de inbreng van een in België gelegen onroerend goed, waarop een evenredig recht van 2,50 % verschuldigd is: cf. infra nrs. 60 vlg.);

b) *verlenging van de duur* van Belgische vennootschappen (cf. infra nr. 42);

c) *omvorming* van een Belgische vennootschap met *rechtspersoonlijkheid* in een vennootschap van een *verschillende soort* (cf. infra nr. 40 vlg.);

d) *verandering van het essentieel doel* van een Belgische vennootschap, zelfs zo de verandering — overeenkomstig de handelsrechtelijke begrippen — de oprichting van een *nieuwe* vennootschap meebrengt (ibid.);

e) *overbrenging* van de hoofdinrichting (voortaan geheten: « zetel der werkelijke leiding »: cf. infra nr. 9) van een vennootschap van het grondgebied van een Lid-Staat van de E.E.G. naar het grondgebied van een andere Lid-Staat, zelfs naar België (ibid.);

f) *kapitaalsvermindering* in en *ontbinding* van Belgische en van vreemde vennootschappen (6^{quater});

3) wijzigingen aangebracht in de *grondslag* en in het *tarief* van de registratierechten (om de gewenste harmonisering te bereiken en om de fiscale minderontvangsten van bovenstaande opheffingen van rechten gedeeltelijk te compenseren), waarvan de voornaamste zijn:

a) de opvoering, van 1,60 % tot 2,50 %, van het registratierecht op de inbreng in Belgische vennootschappen; voor de aangenomen coöperatieve vennootschappen wordt het recht evenwel verminderd tot 1 %: cf. infra nrs. 13 tot 15;

b) de heffing van dat registratierecht (2,50 % of 1 %) in geval van kapitaalsvermeerdering zonder *nieuwe* inbreng (cf. infra nr. 20);

c) de heffing van dat recht op de *netto*-waarde in plaats van op de *bruto*-waarde van de inbreng (cf. infra nr. 17);

d) de verhoging van de belastinglast op de « gemengde » inbrengen: cf. infra nrs. 22 tot 24;

e) de *verplichting* tot registratie, wegens het bestaan ervan *alleen*, voor de inbreng (welke de aard van de ingebrachte goederen ook zij) in Belgische vennootschappen met *rechtspersoonlijkheid*: cf. infra nrs. 54 vlg.

7. Dienaangaande wordt de aandacht erop gevestigd, dat niet alle in het wetsontwerp voorgestelde wijzigingen door het Parlement werden aangenomen. Dat ontwerp werd inderdaad, ingevolge de besprekingen in de Senaatscommissie voor de Financiën, in verscheidene opzichten geamendeerd. Aldus werd o.a. het « bijzon-

der recht van 2 % », dat zou geheven worden op de inbreng — zo in Belgische als in vreemde vennootschappen — van in België gelegen *onroerende* goederen *niet* ingevoerd; evenmin de *verplichte* registratie van inbreng (cf. infra nr. 57) in vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid. Over de andere aangebrachte en aangenomen amendementen wordt in de uiteenzetting zelf gewezen.

8. Anderdeels werden o.a. (cf. voor verdere bijzonderheden: artikelen 20 tot en met 34, wet 14 april 1965):

1) de artikelen 115 t/m 122, Wetboek op de Registratierechten, *volledig* vervangen en vervielen de artikelen 122-2 t/m 127 van hetzelfde Wetboek;

2) de artikelen 15 t/m 18, 20, 24, 27, 40 t/m 48, 55, 60/2, 82/2, 88 en 89; artikel 59/1-42°, 42°bis, 43°, 44° en 44°bis; alsmede artikel 82/1-7°, 17°, Wetboek op de Zegelrechten opgeheven;

3) de artikelen 1, 5, 51, 2e lid, en 85, Wetboek op de met het zegel gelijkgestelde taksen aangevuld.

d) Nieuwe regeling

De voornaamste aspecten van de nieuwe regeling worden hierna bondig toegelicht.

A. Belgische vennootschappen

I. Definitie.

9. Als Belgische vennootschap wordt beschouwd « de vennootschap waarvan zetel van werkelijke leiding zich in België bevindt » (7).

Voor het bepalen van de *nationaliteit* van een vennootschap wordt niet het minste gewijzigd, want de uitdrukking « zetel van werkelijke leiding » heeft dezelfde betekenis als het tot dusver gebruikte woord « hoofdinrichting » (cfr. oud artikel 115, Wetboek op de registratierechten en artikel 97, samengeschakelde wetten op de handelsmaatschappijen), d.w.z. de plaats « waar zich het centrum bevindt van het besturend brein van de vennootschap » (7). De substitutie steunt uitsluitend hierop, dat voormelde uitdrukking « in het internationaal verkeer bij voorkeur wordt gebruikt. »

II. Oprichting.

a) Registratierecht:

10. Een registratierecht van 2,50 % wordt op grond van het *nieuwe* artikel 115 van het Wetboek op de Registratierechten (artikel 6, wet 14 april 1965) geheven op de *inbreng* bij de oprichting van *om het even welke* Belgische vennootschap.

Het recht van 2,5 % is dus verschuldigd ongeacht: 1° of het gaat om een burgerlijke of een handelsvennootschap, om een vennootschap met of zonder rechtspersoonlijkheid, om een personen- of actiëvennootschap;

2° of de inbreng al dan niet bij een akte wordt vastgesteld (cf. infra nrs. 54 vlg.).

11. Evenwel wordt het recht *verminderd*:

1° tot 1,25 % in geval van *fusie* van vennootschappen, van *splitsing* van vennootschap en van *inbreng*, door een vennootschap, van de goederen die een of meer van haar *bedrijfstakken* uitmaken (8): cf. infra nrs. 45 vlg.;

2° tot 1 % « voor de inbrengen in coöperatieve vennootschappen die « werden aangenomen overeenkomstig de wet van 20 juli 1955 houdende instelling van een Nationale Raad voor de Coöperatie » (8).

12. De nieuwe regeling wijkt van de vroegere in belangrijke mate af, zoals blijkt uit de hierna bondig aangegeven preciseringen:

1) *Opvoering van het percent:*

13. Het percent werd opgevoerd van 1,60 % tot 2,50 %, opdat het nieuwe stelsel geen gevoelig verlies voor de Schatkist zou meebrengen: inderdaad wordt het zegelrecht dat vroeger op de effecten van de vennootschappen verschuldigd was, « opgeslorpt » door het registratierecht (op de vorming van het kapitaal der vennootschappen is voortaan derhalve maar één enkele belasting meer verschuldigd), ontsnappen voortaan de verlengingen enz. aan de heffing van het evenredig recht van 1,60 % (cf. infra nr. 42) en wordt het recht niet meer geheven op de bruto-inbreng, doch op de netto-inbreng (cf. infra nrs. 17/19).

14. Het verhoogde percent wordt door de Regering niet als overdreven beschouwd ten aanzien van de in de andere E.E.G.-landen geldende tarieven en van de belastingen waaraan de vennootschappen thans onderhevig zijn. Tot staving van haar zienswijze voert de Regering het volgende aan:

« Thans betaalt een naamloze vennootschap:

— bij haar oprichting: 1,60 % (registratierecht) + 0,70 % (zegelrecht) 2,30

— bij haar verlenging na 30 jaar: 1,60 % op haar netto bezit op dat ogenblik. Zelfs wanneer men zou aannemen dat het bezit der vennootschap niet zou aangroeien, betekent dit na kapitalisatie 0,42

2,72

» Voor een P.V.B.A. is dit:

— bij haar oprichting: 1,60 % + 0,35 % 1,95

— bij haar verlenging: 1,60 %, of na kapitalisatie 0,42

2,37

» Hierbij valt dan nog te overwegen dat geen belastingen meer zullen verschuldigd zijn bij uitgifte van obligaties of bij substantiële wijziging van de statuten.

» Voor de fusies is anderdeels het voorgestelde tarief d.i. 1,25 % heel wat gunstiger dan de belasting waaraan deze verrichtingen thans onderworpen zijn: 1,60 % + 0,70 % = 2,30 % » (9).

15. Het percent is *eenvormig* vastgesteld op 2,50 %. Er wordt inderdaad geen onderscheid gemaakt:

— naar de aard van de ingebrachte goederen (onroerende of roerende, lichamelijke of onlichamelijke);

— naar de plaats waar die goederen zich bevinden (in België, in het buitenland, op het grondgebied van een Lid-Staat);

— naar de aard van de vennootschap (met of zonder rechtspersoonlijkheid, actiën- of personenvennootschap).

Alleen geldt een afwijking voor:

a) de aangenomen coöperatieve vennootschappen: het recht bedraagt immers slechts 1 % in plaats van 2,50 % (cf. supra nr. 11 - 2°);

b) de gevallen van fusie en van splitsing van vennootschappen, alsmede van inbreng, door een vennootschap, van de goederen die één of meer van haar bedrijfstakken uitmaken: het recht wordt in die gevallen inderdaad verminderd tot 1,25 %: cf. infra nr. 11-1°.

2) *Opeisbaarheid van het recht:*

16. De opeisbaarheid van het recht wordt voortaan, voor elke inbreng in Belgische vennootschappen met rechtspersoonlijkheid (welke de aard, de ligging, enz., van de ingebrachte goederen ook zijn), rechtstreeks verbonden aan het bestaan zelf van de inbreng en dus niet meer aan het bestaan van een akte die als titel van de inbreng geldt en ter registratie wordt aangeboden (10): cf. infra nrs. 54 vlgg.

3) *Recht op de netto-inbreng:*

17. Het recht (2,5 % of 1 %) « wordt vereffend op het totaal bedrag van de inbrengen »: dit betekent op de overeengekomen waarde van de « netto-inbreng », d.i. van de inbreng in de mate waarin hij wordt vergolden door toekenning van maatschappelijke rechten (voor het anders vergolden gedeelte van de inbreng, d.w.z. voor het geval van « gemengde » of « bezwarende » inbreng cf. infra nrs. 22/24), zodat het recht van inbreng (2,5 % of 1 %) voortaan alleen nog wordt berekend op de waarde van de toegekende maatschappelijke rechten (10bis), zulks ongeacht de aard van de ingebrachte goederen — dus ook op andere dan in België gelegen onroerende goederen (11) — en ongeacht de belangrijkheid van het anders vergolden gedeelte van de inbreng.

Vóór de nieuwe regeling gold het beginsel van de forfaitaire aard van het recht van inbreng; m.a.w. het recht werd altijd geheven op de bruto-waarde van de inbreng, zelfs in geval van « gemengde of bezwarende inbreng », behoudens wanneer de inbreng van een in België gelegen onroerend goed voor meer dan de helft van de overeengekomen waarde anders dan door toekenning van maatschappelijke rechten werd vergolden: in dat uitzonderingsgeval werd het voor de verkoop van zulk goed bepaalde recht (in principe: 11 %) geheven « naar de mate van die vergelding ».

4) *Minimum: verkoopwaarde voor alle goederen:*

18. Nochtans mag, van 4 mei 1965 af, de belastbare grondslag in geen geval lager zijn dan de verkoopwaarde van de ingebrachte goederen — dit geldt voortaan niet alleen voor in België gelegen onroerende goederen, maar eveneens (in tegenstelling met vroeger) voor alle andere goederen (11) — doch, in geval van « bezwarende » of « gemengde » inbreng (cf. infra nrs. 22/24), « onder aftrek van de lasten die de vennootschap op zich neemt boven de toekenning van maatschappelijke rechten » (nieuw artikel 119, Wetboek of artikel 10, wet 14 april 1965): cf. infra nr. 27 en noot 29.

19. In dit verband wordt opgemerkt:

a) dat voortaan de verkoopwaarde van het ingebrachte vruchtgebruik of van de ingebrachte blote eigendom van in België gelegen onroerende goederen moet worden bepaald zoals voorgeschreven is in de artikelen 47 tot 50 van het Wetboek op de registratierechten (12);

b) dat dan ook in geval van inbreng van de blote eigendom met voorbehoud van vruchtgebruik ten bate van de inbrenger dezelfde regel wordt toegepast als die welke reeds geldt voor de verkoop van de blote eigendom met hetzelfde voorbehoud en dat derhalve voor zulke inbreng de heffingsgrondslag in geen geval lager mag zijn dan de verkoopwaarde van de volle eigendom (12bis).

5) *Inbreng zonder verhoging van het statutaire kapitaal:*

20. Het recht is verschuldigd, zelfs wanneer de inbreng *niet* gepaard gaat met een vermeerdering van het statutaire kapitaal, zoals bijv. in geval van uitgifte van aandelen met *premie*. De uitgiftepremies worden immers op een reserverekening geboekt en het statutaire kapitaal wordt niet verhoogd met die premies (cf. infra nrs. 30/32).

Op de uitgiftepremies wordt dus voortaan het recht van inbreng geheven, doch de latere opnemings van die premies in het statutaire kapitaal zal met *vrijstelling* van het recht van inbreng mogen plaatsvinden: cf. infra nrs. 33 vlgg.

6) *Andere inbreng dan geld of goederen in natura:*

21. «De inbrengen die bestaan uit andere zaken dan geldspeciën of goederen in natura worden geraamd bij vergelijking met de inbrengen in geldspeciën of goederen in natura, gelet op de respectieve aandelen van de inbrengers in de winst» (13).

Met betrekking tot zulke inbreng wordt erop gewezen dat zulks reeds het geval was vóór de nieuwe regeling en dat niet de minste wijziging werd gebracht in artikel 168 van het Wetboek op de registratierechten, behoudens dat het *niet meer* van toepassing is op de verlengingen van de duur van een vennootschap (13bis).

7) *Gemengde of bezwarende inbreng:*

22. Voor de «gemengde» of «bezwarende» inbreng, d.w.z. de inbreng waarvoor de inbrenger als vergelding bekomt én maatschappelijke rechten én voordelen van een *andere aard* (13ter), die *niet* aan de risico's van de vennootschap onderhevig zijn (overneming door de vennootschap van een schuld van de inbrenger, verbintenissen, bijbetaling of «opleg» in geld, toekenning van obligatiën, enz.), wordt — bij het *nieuwe* artikel 120, Wetboek op de registratierechten, of artikel 11, wet 14 april 1965 — een einde gemaakt aan de vroegere *forfaitaire* aard (cf. supra nr. 17) van het recht van inbreng.

Voortaan en overeenkomstig het gemeen recht is er maar inbreng in de mate waarin maatschappelijke rechten aan de inbrenger worden toegekend (het recht wordt immers maar geheven op de *netto*-waarde van de inbreng: cf. supra nr. 17) en gaat het voor het overige (14) om een verkoop, een ruiling, een verhuring enz., waarop dan ook — volgens de eigen aard van de verrichting en overeenkomstig de door de *belastingwetten* voor de *overdrachten, onder bezwarende titel*, van goederen van dezelfde aard bepaalde regeling — ofwel het registratierecht (bijv. het recht van onroerende verkoop, het recht van verhuring), ofwel (nl. voor *lichamelijke* roerende goederen: cf. bij de besproken wet gewijzigde artikelen 1, 5, 51 en 85, Wetboek op de met het zegel gelijkgestelde taksen) een met het zegel gelijkgestelde taks is verschuldigd (cf. nochtans voor fusie, splitsing en inbreng van bedrijfstaks: nrs. 51/52).

De draagwijdte van de nieuwe regeling wordt hierna door voorbeelden verduidelijkt: cf. nr. 27.

23. Om te voorkomen dat een in werkelijkheid *ondeelbare* inbreng van *roerende* en van in België gelegen *onroerende* goederen in de akte zou worden voorgesteld, ten einde minder rechten te moeten betalen, in de vorm van «twee afzonderlijke inbrengen», zodat zou worden bepaald dat de hierboven vermelde «voor-

delen van een andere aard» *uitsluitend* als vergelding voor de *roerende* goederen worden toegekend, komt in het *nieuwe* artikel 120 (artikel 11, wet 14 april 1965) een tekst voor, die feitelijk dezelfde is als die welke vroeger voor de uitzondering op de *forfaitaire* aard van het recht van inbreng bestond en die hierop neer komt (14): voor de heffing van het registratierecht moet de omslag van die voordelen *altijd* («niettegenstaande elk strijdig beding») *evenredig* «gebeuren over al de door dezelfde vennoot in de akte gedane inbrengen» (15). Dienaangaande wordt, zoals boven sub nr. 21, de aandacht gevestigd op de bij artikel 168 van het Wetboek op de registratierechten opgelegde verplichtingen.

24. Evenwel wordt van die bepaling van openbare orde afgeweken voor het geval waarin een *huurrecht* wordt ingebracht: in dat geval wordt de last, die de vennootschap in verband met het betalen van de nog te vervallen huurprijzen op zich neemt, geacht *uitsluitend* op het huurrecht betrekking te hebben. «Hierdoor wordt de evenredige omslag van de last van de huursommen over de andere inbrengen, die door dezelfde persoon worden gedaan, vermeden. Een dergelijke omslag zou inderdaad meestal tot een onbillijk resultaat leiden en beantwoordt trouwens niet aan een juridische werkelijkheid» (15bis).

De Administratie preciseert zulks in de volgende bewoordingen: «De inbreng in vennootschap van het huurrecht op een in België gelegen onroerend goed is derhalve onderworpen aan het recht van inbreng in de mate dat de inbreng door maatschappelijke rechten wordt vergoed en aan het recht van 0,20 % (Wetboek, art. 83) in de mate van de te vervallen huurprijzen en lasten die de vennootschap zich verbindt af te dragen» (16).

8) *Fusie, splitsing e.d.:*

25. Bezwarende inbreng komt echter veel voor, wanneer — bij wijze van splitsing of van fusie van vennootschappen of anderszins: cf. infra nrs. 45 vlgg. — de *universaliteit* van de goederen van een vennootschap (het volledige actief en passief) wordt ingebracht.

De vorenstaande voor «gemengde» inbrengen bepaalde regeling toepassen op fusies is, luidens de Memorie van Toelichting (14), in economisch opzicht overdreven en strookt niet met de tot dusver voor de fusies geldende gunstmaatregel. Daarom wordt bovengenoemde regeling *niet* toegepast op de fusies en, bij uitbreiding, op de andere gevallen van inbreng van de universaliteit van goederen van een vennootschap en op inbrengen van bedrijfstakken (cf. slotaline van het *nieuwe* artikel 120, Wetboek op de registratierechten of artikel 11, wet 14 april 1965; alsook infra nrs. 51/52). M.a.w. in die gevallen blijft de heffing zoals totnogtoe, beperkt tot de *netto*-waarde van de inbreng en is er op het overgenomen passief *geen enkel recht* (geen registratierecht en geen met het zegel gelijkgestelde taks) verschuldigd (17).

26. Overigens wordt in die gevallen, zoals verder zal blijken, slechts een tot 1,25 % verminderd recht geheven (cf. nrs. 45 vlgg.).

27. De voor «bezwarende» inbrengen geldende *nieuwe* regeling wordt in de Memorie van Toelichting (17bis) verduidelijkt door de volgende voorbeelden (die echter, wegens nadien door het Parlement

aangenomen wijzigingen, in de vereiste mate werden aangepast):

« 1° Inbreng door A in de vennootschap B van handelsschuldvorderingen voor een bedrag van 1 miljoen frank, mits overname door de vennootschap B van handelspassief voor een bedrag van 700.000 frank en de toekenning van aandelen voor een waarde van 300.000 frank.

» Er is verschuldigd: 300.000 frank aan 2,50 %.

» In de mate dat de inbreng van handelsschuldvorderingen haar tegenwaarde vindt in de overname van passief, dient de overeenkomst als een niet-getarifeerde afstand te worden beschouwd; zij maakt derhalve geen evenredig recht opeisbaar.

» 2° Inbreng door A in de vennootschap B van goederen die tot de uithating van een handel bestemd zijn, begrijpende:

Onroerend goed in België	fr. 2.000.000
Kliënteel	500.000
Koopwaren	1.000.000
Handelsschuldvorderingen	500.000

Samen 4.000.000

» Deze inbreng wordt vergolden door toekenning van 2.000.000 fr. aandelen en door overname door de vennootschap van 2.000.000 fr. handelspassief.

» Voor de heffing wordt de verrichting ontleed als een inbreng tot beloop van 2.000.000 fr. (onroerend goed: 1.000.000 fr.; kliënteel: 250.000 fr.; koopwaren: 500.000 fr.; handelsschuldvorderingen: 250.000 fr.) en als een overdracht onder bezwarende titel eveneens tot beloop van 2.000.000 fr.

» Er is dus verschuldigd:

» 1. wegens de totale inbreng: 2.000.000 frank aan 2,50 %;

» 2. wegens de overdracht onder bezwarende titel:

» a) op de onroerende overdracht: 1.000.000 frank aan 11 %;

» b) op de overdracht der koopwaren: desgevallend een met het zegel gelijkgestelde taks volgens het in artikelen 31 tot 34 van het wetsontwerp gemaakte onderscheid.

» Op de overdracht onder bezwarende titel van de kliënteel en van de handelsschuldvorderingen is geen recht eisbaar.»

In het geval waarin de *verkoopwaarde* van het ingebrachte *onroerend goed* 2.500.000 fr. zou bedragen, is, wegens die hogere waarde van 500.000 fr., het recht van 2,50 % ook verschuldigd op die 500.000 fr.: cf. nr. 18.

In verband met de « bezwarende inbreng » bepaalt de Administratie o.m.: « Het feit dat de verkoopwaarde van de goederen het gezamenlijk bedrag overschrijdt van de waarde van de toegekende maatschappelijke rechten en van de waarde van de andere voordelen die aan de inbrenger worden toegekend, blijft zonder invloed op de rechten met betrekking tot het deel van de verrichting dat onderworpen is aan de gewone belastingen op de overdrachten onder bezwarende titel; dit deel wordt uitsluitend vastgesteld volgens de beschikkingen van de overeenkomst zelf » (17ter).

b) Zegelrecht:

28. Wegens de opheffing van de artikelen 15, 16, 17 en 18, Wetboek op de zegelrechten (cf. art. 20, wet 14 april 1965), is geen zegelrecht meer verschuldigd:

1) op de aandelen, de deelbewijzen en de obligatiën

van de naamloze vennootschappen, van de commanditaire vennootschappen op aandelen en van de personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid;

2) op de certificaten uitgegeven ter vertegenwoordiging van deelbewijzen in gemeenschappelijke beleggingsfondsen.

III. Kapitaalsvermeerdering

a) Registratierecht:

1) Principe:

29. Op de *nieuwe inbreng* ter gelegenheid van *kapitaalsvermeerdering* is — zoals ook vroeger — dezelfde regeling van toepassing als die welke geldt voor de inbreng bij de *oprichting* van vennootschappen: cf. *nieuw* artikel 115, 1^e lid, Wetboek op de registratierechten, of artikel 6, wet 14 april 1965.

30. Het desbetreffende recht van 2,50 % (1 % voor de *aangenomen* coöperatieve vennootschappen: cf. supra nr. 11-2°) vindt echter voortaan eveneens toepassing op de *vermeerdering* van het statutaire kapitaal *zonder nieuwe inbreng* (b.v. door opneming van kapitaal van winst, van om het even welke reserves, provisies, overwaarden, enz.), daar waar vroeger zulke vermeerderingen geregistreerd werden tegen het algemeen vast recht (doch voorheen was op de verrichting *zegelrecht* — cf. infra ur. 32 — verschuldigd).

31. In de Memorie van Toelichting wordt die bij het *nieuwe* artikel 116, Wetboek op de registratierechten, getroffen « maatregel gemotiveerd door de versmelting van het zegelrecht met het recht van inbreng en tevens door het streven het toepassingsgebied van het recht van inbreng in het kader van de gewenste harmonisering op een nieuw algemeen aanvaarde leest te schoeien » (18).

Voormeld registratierecht zal op dezelfde wijze worden geheven als tot dusver het geval was met het onder soortgelijke omstandigheden verschuldigde zegelrecht (dat, zoals reeds vermeld, werd afgeschaft en dat 0,70 % — voor personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid slechts 0,35 — bedroeg). Zulks betekent dat dit recht *altijd* verschuldigd is op het bedrag waarmede het statutaire kapitaal wordt vermeerderd, zelfs indien er geen bonusaandelen worden toegekend.

2) Uitzonderingen:

33. Nochtans geeft de opneming in het statutaire kapitaal van de *reserves* die ingevolge het storten door de vennoten van uitgiftepremies werden geboekt, *niet* aanleiding tot de heffing van het recht van inbreng (dat recht werd immers reeds geheven ter gelegenheid van het storten van de uitgiftepremies: cf. supra nr. 20).

34. Evenmin en om dezelfde reden is dat recht verschuldigd op « de inlijving » van andere « reserves » of premies waarvan het bestaan zijn oorzaak vindt in inbrengen die onderworpen werden aan het bij artikel 115 bedoeld recht » (19).

De uitdrukking « het bij artikel 115 bedoeld recht » dekt ook « de eventuele verminderde registratierechten wegens fusie, enz. (zie art. 116, 117 en volg. Wb.) » (20) en moet aldus worden verstaan, dat de vrijstelling geldt voor « alle reserves of provisies waarvan het bestaan zijn oorsprong vindt in inbrengen die onder-

worpen werden aan het door het Wetboek voorziene registratierecht, het weze het normaal recht bepaald in artikel 115 of een verminderd recht» (20), dus ofwel 2,50 % (nieuw tarief), ofwel 1,60 % (oud tarief), ofwel 1,25 % (verminderd tarief voor fusie).

3) Opmerking :

35. Nadat zulks door de Minister van Financiën werd « beklemtoond tijdens de algemene bespreking » in de Senaatscommissie, werd er door die commissie uitdrukkelijk op gewezen dat, niettegenstaande voortaan het registratierecht daarop zal verschuldigd zijn, bovenvermelde « verhoging van statutair kapitaal niet ontleed wordt als een inbreng van goederen » en dat, uit de nieuwe redactie van artikel 116 van het Wetboek, noch de administratie van Registratie en Domeinen, noch de administratie van de directe belastingen zullen mogen afleiden dat er enige verandering zou getreden zijn in de thans door de rechtspraak gehuldigde opvatting van de natuur van een inlijving van reserves. Evenmin als in het verleden zal deze inlijving kunnen beschouwd worden als een inbreng » (21).

4) Speciale regeling voor de coöperatieve vennootschappen :

35. Voor de inbreng van geldspeciën in coöperatieve vennootschappen werd de heffing op praktische wijze geregeld, ten aanzien van voortdurende schommelingen van het kapitaal « wegens de terugtrekking van oude en het aanvaarden van nieuwe vennoten. De bij deze gelegenheid gedane inbrengen worden normaal enkel vastgesteld door een vermelding in het register van de vennootschap en de aflevering aan de vennoot van een titel op naam. Voor de niet bij akte vastgestelde inbrengen van sommen kunnen deze vennootschappen aan de verplichting tot registratie voldoen door ieder jaar de balans van de vennootschap of een andere akte, die kennis geeft van de verhoging van het kapitaal in het afgelopen boekjaar, te laten registreren. De heffing van het recht van inbreng wordt in deze veronderstelling beperkt tot het bedrag van de netto-verhoging van het kapitaal, in vergelijking met het bedrag van het kapitaal op het einde van het vorige boekjaar » (22).

De heffing... op de « inbrengen in geldspeciën » wordt beperkt « tot het bedrag van de verhoging waarmede het geplaatste maatschappelijk fonds in de loop van het jaar is gestegen als gevolg van de niet bij akte vastgestelde inbrengen in geldspeciën. Dit sluit derhalve in dat het recht van inbreng enkel berekend wordt op het verschil tussen het bedrag van de tijdens het boekjaar in bedoelde omstandigheden gedane inbrengen en het bedrag van de in dezelfde periode gedane terugtrekkingen » (23).

37. Nochtans kan uit voormelde vergelijking niet alleen een netto-verhoging van het kapitaal, doch ook een netto-vermindering ervan blijken... en er heeft, in deze laatste veronderstelling, geen terugbetaling van rechten wegens vermindering van het maatschappelijk kapitaal plaats. Om dan ook de onrechtvaardige gevolgen daarvan te verhelpen, werd de tekst van het wetsontwerp door de Senaatscommissie derwijze geamendeerd, dat het recht eventueel maar verschuldigd is in de mate waarin « het bedrag van het nieuw maatschappelijk fonds hoger is dan het voordien belast bedrag van dit fonds » (24).

De geamendeerde tekst, die wet is geworden (nl. slotaline, nieuw artikel 115), wordt door de Administratie door de volgende voorbeelden verduidelijkt (25):

I. Tijdens hetzelfde boekjaar treden verschillende nieuwe vennoten tot de coöperatieve vennootschap toe. Hun inleggeden (gestort of niet) belopen samen 100.000 fr. In dezelfde periode trekken zich enkele vennoten terug uit de vennootschap. De inleggeden van deze laatsten beliepen 10.000 fr. Nette verhoging van het maatschappelijk fonds: 90.000 fr. Het recht van inbreng wordt geheven op deze laatste som.

» II. Een coöperatieve vennootschap wordt opgericht in 1965. Bedrag van de inbrengen: 1.000.000 fr. In 1966 stijgt het maatschappelijk fonds tot 1.300.000 fr., ten gevolge van inbrengen van geldspeciën. Recht verschuldigd op 300.000 fr.

» In 1967 loopt het maatschappelijk fonds terug tot 1.000.000 fr.

» In 1968 stijgt het maatschappelijk fonds tot 1.400.000 fr. wegens nieuwe inbrengen van geldspeciën. Recht enkel verschuldigd op 100.000 fr. (1.400.000 fr. — 1.300.000, reeds belast). »

38. Er wordt op gewezen, dat het tot 1 % verminderde recht :

— moet worden toegepast welke de aard ook zij van de ingebrachte goederen (geldspeciën of goederen in natura, roerende of onroerende goederen) en zonder dat de vorm waarin de inbreng plaats heeft enige invloed oefent (normale inbreng, fusie, splitsing, inbreng van bedrijfstakken);

— eveneens toepassing vindt in geval van *vermeerdering van het statutaire kapitaal zonder nieuwe inbreng*.

Doch die vennootschappen moeten, om het voordeel van het tot 1 % verminderde recht te genieten, het bewijs van hun *aanneming* leveren. Zo niet, wordt het recht van 2,50 % geheven, doch met mogelijkheid van eventuele teruggave van het verschil van 1,50 % (25bis).

b) Zegelrecht :

39. Op de kapitaalsvermeerderingen is geen zegelrecht meer verschuldigd.

IV. Omvorming, verandering van het essentiële doel, overbrenging van de « zetel der werkelijke leiding » en verlenging.

a) Registratierecht :

40. Het *nieuwe* artikel 121, Wetboek op de Registratierechten (artikel 12, wet 14 april 1965), luidt als volgt :

« Met afwijking van de artikelen 115, 118 en 120, worden van het evenredig recht vrijgesteld :

» 1° de omvorming van een vennootschap met rechtspersoonlijkheid in een vennootschap van een verschillende soort. Deze bepaling is toepasselijk zelfs wanneer de omvorming plaats heeft bij wege van liquidatie gevolgd door de oprichting van een nieuwe vennootschap, voor zover deze wederoprichting in de akte van in-liquidatie-stellen in het vooruitzicht wordt gesteld en binnen vijftien dagen na die akte plaats heeft;

» 2° de wijziging van het voorwerp van een vennootschap;

» 3° de overbrenging van de zetel der werkelijke leiding van een vennootschap, van het grondgebied van een Lid-Staat van de Europese Economische Gemeenschap naar het grondgebied van een andere Lid-Staat.

» In alle gevallen wordt het gewoon recht geheven op de inbreng van nieuwe goederen die gedaan wordt ter gelegenheid van de omvorming, de wijziging van het voorwerp of de overbrenging van de zetel. »

41. In de bovenvermelde drie gevallen — in de wet *beperkend* ⁽²⁶⁾ opgesomd — is voortaan het *evenredig recht* niet meer verschuldigd en wordt dan ook, van 4 mei 1965 af, nog slechts het algemeen vast recht geheven (behoudens indien — ter gelegenheid van de betrokken verrichting: omvorming enz. — *nieuwe* goederen worden ingebracht).

De vrijstelling wordt in die gevallen verleend, omdat geen *nieuw* recht gerechtvaardigd is op de reeds vroeger belaste goederen van de betrokken vennootschappen, want «in het raam van de beoogde harmonisering, moet dezelfde belasting niet meer worden geheven naar aanleiding van latere wijzigingen der statuten of naar aanleiding van overeenkomsten die, zo ze in sommige Staten beschouwd worden juridisch oprichting van een nieuwe vennootschap teweeg te brengen, op het economisch vlak die draagwijdte niet hebben» ⁽²⁷⁾.

42. Om dezelfde reden wordt geen evenredig recht meer geheven (vroeger 1,60 % op het *netto-actief*) en is maar he algemeen vast recht (100 fr.) verschuldigd op de *verlenging* van de duur van een vennootschap, doch op voorwaarde dat de desbetreffende beslissing gevallen is *vóór* het verstrijken van de bestaanstermijn van de verlengde vennootschap (zo die beslissing *na* dat verstrijken valt, is er immers oprichting van een *nieuwe* vennootschap; evenwel is alsdan geen enkel recht verschuldigd op de verplichting om de schulden van de «inbrengende vennootschap» af te dragen: cf. supra nr. 25 en noot 17).

b) Zegelrecht:

43. Op bovenvermelde verrichtingen is het zegelrecht *niet* van toepassing.

V. Verminderen van het recht.

a) Registratierecht:

44. Overeenkomstig het *nieuwe* artikel 117, Wetboek op de Registratierechten (artikel 8, wet 14 april 1965) wordt het «bij artikel 115 bepaalde recht» van 2,50 % in de hierna aangegeven gevallen *verminderd* tot 1,25 %.

45. Het recht op de inbreng wordt verminderd tot 1,25 % in geval van *fusie* (cf. infra nr. 46), van *splitsing* van een vennootschap (cf. infra nr. 48) en van inbreng van bedrijfstak(ken) — cf. infra nr. 50 — doch op voorwaarde dat de «zetel der werkelijke leiding» van de «inbrengende» vennootschap(pen) gevestigd is op het grondgebied van een Lid-Staat van de E.E.G. Het recht van 2,50 % blijft dus verschuldigd, bijv. ingeval een vennootschap waarvan de zetel *niet* gevestigd is op het grondgebied van een Lid-Staat, opgeslorpt wordt door een Belgische vennootschap.

46. Voor de *fusie* is het zonder belang of ze plaats heeft door oprichting van een *nieuwe* vennootschap dan wel door *opslorping*. Fusie heeft inderdaad plaats, ofwel door inbreng van het volledige actief en passief van twee of meer bestaande vennootschappen in een nieuw opgerichte vennootschap, ofwel door inbreng van het volledige actief en passief van één of meer bestaande vennootschappen in een andere, eveneens reeds opgerichte vennootschap.

Het tot 1,25 % verminderde recht (vermindering met de helft, daar de gefusioneerde of de opgeslorpte vennootschap het recht van inbreng reeds ter gelegenheid van haar oprichting betaald heeft) «is verschuldigd wegens de inbreng van het *bezit* van de ge-

fusioneerde of de opgeslorpte vennootschappen zoals het *vóór de verrichting bestond*» ^(27bis), dus op het *actief verminderd* met het door de nieuwe of de opslorpende vennootschap overgenomen *passief*.

Uitdrukkelijk wordt herhaald, dat het verminderde recht van toepassing is zowel op de fusie van Belgische vennootschappen als op die van vennootschappen wier «zetel der werkelijke leiding» gevestigd is op het grondgebied van een Lid-Staat van de E.E.G.

Voorbeeld ⁽²⁸⁾.

47. «Opslorping van de vennootschap A door de vennootschap B.

De inbreng van de Vennootschap A begrijpt:

Een in België gelegen onroerend goed	2.000.000
Kliënteel	500.000
Koopwaren	1.000.000
Handelsschuldvorderingen	500.000

Samen: 4.000.000

» De inbreng wordt vergolden door toekenning van 2.000.000 fr. aandelen van de vennootschap B en door overname door deze laatste van het passief van de vennootschap A, ten bedrage van 2.000.000 fr.»

De inbreng is maar belastbaar *in de mate* waarin hij door *maatschappelijke rechten* wordt vergolden en bovendien wordt het recht verminderd tot 1,25 % (wegens fusie): cf. ook nr. 51.

Als recht is dan ook verschuldigd 1,25 % op 2.000.000 frank ⁽²⁹⁾.

48. De *splitsing van vennootschap* is een nieuwe rechtsfiguur die, ofschoon bekend in de andere E.E.G.-landen, tot nog toe in België niet aanleiding tot eisenbaarheid van het recht van inbreng gaf. Voortaan wordt ze, voor de heffing van het registratierecht, op dezelfde voet geplaatst als de fusie.

49. Luidens de Memorie van Toelichting is er splitsing van vennootschap «wanneer een vennootschap haar actief en passief gelijktijdig inbrengt in twee of meer bestaande of nieuw opgerichte vennootschappen. De verdwijning van de gesplitste vennootschap is een essentiële voorwaarde voor de toekenning van het verlaagd tarief. Het is tevens vereist dat de splitsing gebeurt bij wijze van inbreng in de diverse vennootschappen» ⁽³⁰⁾ en dat de «zetel van werkelijke leiding» van de *gesplitste* vennootschap op het grondgebied van een Lid-Staat van de E.E.G. gevestigd is.

50. De Senaatscommissie was de mening toegedaan, dat de *inbreng* van bedrijfstak(ken) «evenzeer als de fusie of splitsing dient aangemoedigd te worden» ⁽³¹⁾. De door haar geamendeerde tekst is wet geworden (*nieuw* artikel 117, § 2, Wetboek op de registratierechten of artikel 8, wet 14 april 1965). Het tot 1,25 % een op het *grondgebied van een Lid-Staat van de E.E.G.* verminderde recht geldt dan ook voor de inbreng, *door gevestigde vennootschap*, van goederen die één of meer van haar bedrijfstakken uitmaken, doch mits de inbreng plaatsvindt onder de volgende bij koninklijk besluit van 20 april 1965 ^(31bis) bepaalde voorwaarden, te weten:

1° «dat de inbreng het geheel omvat van de goederen die door de inbrengende vennootschap worden aangewend tot een of meer afdelingen van haar onderneming welke, uit technisch oogpunt, ieder een onafhankelijk uitoebatingsgeheel vormen;

2° «dat de inbreng uitsluitend vergoed wordt door aandelen of deelbewijzen in de rechten van de vennoot-

schap, desgevallend na aftrek van de sommen die bij de inbreng door de inbrengende vennootschap verschuldigd zijn en die betrekking hebben op de ingebrachte bedrijfstakken.

» Wordt niet beschouwd als een afdeling van de onderneming het beheer van de participaties en de waarden in portefeuille. De participaties en de waarden in portefeuille worden slechts beschouwd als behorende tot een bedrijfstak wanneer zij normaal in de exploitatie van deze tak van de bedrijvigheid zijn geïntegreerd » (artikel 1).

« Onverminderd het recht tot controle, moet de vervulling van vermelde voorwaarden bevestigd worden, hetzij in de akte van inbreng, hetzij in een onderaan deze akte gestelde verklaring of bijgevoegd schrijven, die vóór de registratie door de partijen of, in hun naam, door de werkende notaris zal ondertekend worden. Bij gebrek aan deze bevestiging zal, behoudens latere teruggave, de akte tegen het gewoon recht worden geregistreerd (artikel 2) ».

51. De bij het *nieuwe* artikel 120 van het Wetboek op de registratierechten bepaalde regeling betreffende de « gemengde inbreng » (cf. supra nr. 22) is — overeenkomstig de in de slotalinea van dat art. 120 voorkomende afwijking — op die gevallen (fusie, splisting, inbreng van bedrijfstak) *niet* van toepassing, (cf. supra nr. 25). Zulks wordt door de Administratie in de volgende bewoordingen gepreciseerd: « De aandacht wordt er op gevestigd, zowel wat betreft de registratielasten als de met het zegel gelijkgestelde taksen:

» 1° dat, indien de bij fusie, splitsing of anderszins gedane inbreng de universaliteit der goederen van een vennootschap tot voorwerp heeft, geen enkel recht opeisbaar is in de mate van de sommen die op dat tijdstip door de inbrengende vennootschap verschuldigd zijn; dit blijkt waar om het even waar zich de zetel bevindt die de inbreng doet;

» 2° dat wat betreft de inbreng door een vennootschap waarvan de zetel der werkelijke leiding op het grondgebied van een Lid-Staat van de E.E.G. gevestigd is, van de goederen die een of meer van haar bedrijfstakken uitmaken, geen enkel recht verschuldigd is in de mate van de sommen die bij de inbreng door de inbrengende vennootschap verschuldigd zijn en die betrekking hebben op de ingebrachte bedrijfstakken (31ter).

52. Anderdeels is in die gevallen (fusie, enz.) slechts 1 % verschuldigd voor « de inbrengen in coöperatieve vennootschappen die worden aangenomen overeenkomstig de wet van 20 juli 1955 houdende instelling van een Nationaal Raad voor de Coöperatie » (*nieuw* artikel 117, § 3, Wetboek op de registratierechten of artikel 8, wet 14 april 1965).

b) Zegelrecht :

53. Eveneens hier is geen *zegelrecht* verschuldigd.

VI. Verplichting tot registratie.

54. Zoals er reeds werd op gewezen, wordt voortaan de opeisbaarheid van het recht rechtstreeks verbonden aan het *bestaan zelf van de inbreng* in een Belgische vennootschap met *rechtspersoonlijkheid* en niet meer aan het *bestaan van een akte* die als titel van zulke inbreng geldt en ter registratie wordt aangeboden: cf. supra nr. 6, 3, litt. e, en nr. 16.

55. Derhalve moeten de partijen :

1) Alle *akten van zulke inbreng*, zowel van roerende als van onroerende goederen, binnen 3 maanden — te rekenen van de datum van die akten — ter registratie aanbieden;

2) in geval *geen akte* van de overeenkomst van zulke inbreng werd opgemaakt, een verklaring van inbreng ter registratie voorleggen.

Nadrukkelijk wordt reeds vermeld, dat geen wijziging werd gebracht, ten aanzien van de *oorzaak van opeisbaarheid* van het recht van inbreng, voor *Belgische* vennootschappen *zonder rechtspersoonlijkheid*, voor *tijdelijke verenigingen* en voor *verenigingen in deelneming* : cf. infra nr. 57.

56. De *verplichting tot registratie* van de inbreng in *Belgische* vennootschappen met rechtspersoonlijkheid, d.w.z. alle handelsvennootschappen en alle burgerlijke vennootschappen die in de vorm van een handelsvennootschap werden opgericht, kan dan ook als volgt worden samengevat :

I. Een akte werd opgemaakt :

a) Zo de akte werd opgemaakt door een *notaris* (wat verplicht is voor naamloze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandelen en personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid), moet de akte — zoals voor alle andere notariële akten — geregistreerd worden binnen 10 of 15 dagen, naargelang de notaris al dan niet zijn standplaats heeft in de gemeente waar het registratiekantoor is gevestigd : cf. artikel 19, 1° en artikel 32, 1°, Wetboek op de Registratierechten;

b) De opgemaakte akte is een *onderhandse* en er is inbreng van een in België gelegen onroerend goed of de akte moet *neereggelegd* worden op de griffie van de *handelsrechtbank* ter *voldoening* van de samengeschatte wetten op de handelsvennootschappen : de akte moet ter registratie worden aangeboden respectievelijk binnen drie maanden te rekenen van de datum van de akte (cf. artikel 19, 2°, artikel 32, 4°, Wetboek op de Registratierechten) en vóór de neerlegging op de griffie (cf. artikel 27, *ibid.*);

c) De opgemaakte akte is een *onderhandse* en de inbreng bestaat *uitsluitend* uit *roerende* goederen : de akte moet binnen drie maanden van de datum ervan ter registratie worden aangeboden (cf. artikel 19, *nieuw* 5°, en artikel 32, *nieuw* 7°, Wetboek op de registratierechten of artikelen 1 en 3, wet 14 april 1965).

In dit verband wordt opgemerkt dat, indien — van 4 mei 1965 af — de « *akte* houdende inbreng van goederen in Belgische vennootschappen met rechtspersoonlijkheid » *onvolledig* of *onjuist* is (bijv. bewimpeling van een gedeelte van een inbreng), artikel 204, Wetboek op de registratierechten, toepassing vindt ingevolge artikel 18, wet 14 april 1965, d.w.z. dat « elk van de contracterende partijen een geldboete verschuldigd is gelijk aan « het ontdoken recht; dit recht is ondeelbaar door alle partijen verschuldigd ».

II. Geen akte werd opgemaakt :

Wanneer geen akte wordt opgemaakt van de inbreng in een Belgische vennootschap met rechtspersoonlijkheid, dan moet een « door de contracterende partijen of door een harer » ondertekende *verklaring* van de inbreng, zelfs indien hij uitsluitend *roerende* goederen omvat, ter registratie worden aangeboden door de contracterende partijen binnen drie maanden te rekenen van de datum van de inbreng (cf. artikel 31,

nieuw 1° bis, Wetboek op de registratierechten of artikel 2, wet 14 april 1965).

Er wordt aan herinnerd (cf. nr. 36) dat, in zulk geval, door *coöperatieve vennootschappen* aan die verplichting wordt voldaan door de aanbidding ter registratie, binnen drie maanden met ingang van de datum die in de statuten voor het opmaken van de jaarlijkse balans is bepaald, van een afschrift van voormelde balans of « van elk ander document, dat laat blijken van het bedrag warmede het geplaatste maatschappelijk fonds in de loop van het jaar is gestegen »: *nieuw* artikel 34, Wetboek op de registratierechten of artikel 4, wet 14 april 1965 (32).

57. Ingevolge door de Senaatscommissie aangebrachte en door het Parlement aangenomen amendementen (32bis) « blijven *tijdelijke verenigingen, verenigingen in deelneming* en andere vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid voorts vrijgesteld van de verplichte registratie » of blijft voor hen, « onder oogpunt van verplichting tot registratie, het status-quo behouden », d.w.z. dat zij niet gehouden zijn tot de hierboven sub I, litt. c, en sub II omschreven verplichtingen en dat zij derhalve, in de aldaar vermelde gevallen, aan het recht van inbreng kunnen ontsnappen. M.a.w. behoudens het geval van inbreng van in België gelegen *onroerende goederen*, zijn genoemde verenigingen maar het recht verschuldigd, wanneer de « inbrengen vastgesteld worden bij een « aan de registratie onderworpen akte » (33).

Anderdeels worden, wanneer het recht *wel* verschuldigd is, de *nieuwe* artikelen 115 tot 122, Wetboek op de registratierechten toegepast (cf. nrs. 10 volg.).

B. Buitenlandse vennootschappen.

I. Opheffing van alle registratie- en zegelrechten :

58. Ingevolge de nieuwe regeling worden in België alle belastingen opgeheven die, in de vorm van *registratierecht*, bestonden op de akten (34) van *vreemde* vennootschappen of die, in de vorm van *zegelrecht*, geheven werden op de effecten van vreemde aandelen en van obligatiën en op de in België uitgegeven *certificaten* ter vertegenwoordiging van zulke aandelen en obligatiën.

59. Door die opheffing wordt een einde gemaakt aan de dubbele aanslag waarvan hierboven sprake en die de vrije omloop van het kapitaal kon belemmeren (cf. nr. 3). Die opheffing leidt bovendien tot een ernstige vereenvoudiging, daar — zowel voor de beoepsplui in beursverrichtingen als voor de Administratie — het materiële werk met betrekking tot de eigenlijke zegeling van de vreemde effecten wordt uitgeschakeld.

II. Uitzondering :

60. Op die algemene opheffing van voormelde belastingen bestaat nochtans een uitzondering.

61. Inderdaad wordt een registratierecht tegen 2,5 % geheven op de inbreng van eigendom of vruchtgebruik van in België gelegen *onroerende goederen* in vreemde burgerlijke of handelsvennootschappen (35), d.w.z. waarvan de « zetel der werkelijke leiding » zich in het buitenland — al dan niet Lid-Staat van de E.E.G. — bevindt (« zetel der werkelijke leiding » heeft ook hier dezelfde betekenis als het vroeger gebruikte woord « hoofdinrichting »; cf. supra nr. 9).

62. Dat recht van 2,50 % wordt geheven, in beginsel, overeenkomstig dezelfde modaliteiten als die welke voor het recht van inbreng in Belgische vennootschappen gelden (36); ook wat de « gemengde » inbrengen betreft (het voor onroerende *verkoop* bepaalde recht — in principe 11 % — is verschuldigd op het gedeelte van de inbreng dat *anders* dan door toekenning van maatschappelijke rechten wordt vergolden).

63. Zoals voor de Belgische vennootschappen is er *vrijstelling* van dat evenredig recht, op grond van artikel 121, Wetboek op de registratierechten, en in de gevallen die in dit artikel worden vermeld, d.w.z. in geval van omvorming in een vennootschap van een verschillende soort, van wijziging van het voorwerp van de vennootschap en van overbrenging van de zetel der werkelijke leiding (cf. supra nrs. 40/42).

64. Doch het recht van 2,50 %, *niet* het tot 1,25 % verminderde recht — cf. nrs. 45 vlgg. — zoals in de Belgische vennootschappen (wegens gemis van gunstregeling, want in het *nieuwe* artikel 117 van het Wetboek op de registratierechten is er niet sprake van het *nieuw* artikel 118), is verschuldigd op de inbreng in een *vreemde* vennootschap, bij wijze van *fusie*, van *splitsing* of van *inbreng van de universaliteit van de goederen* van een vennootschap, van in België gelegen *onroerende goederen*. Op het in die drie gevallen door de vreemde vennootschap voor haar rekening genomen *passief* van de inbrengende vennootschap wordt echter — overeenkomstig de slotalinea van het *nieuwe* artikel 120, Wetboek op de registratierechten : cf. supra nr. 51 — *geen enkel* recht geheven.

65. Voorbeeld :

De Administratie verduidelijkt dit door het volgende voorbeeld :

« Opslorping van de vennootschap A door de vennootschap B, waarvan de zetel der werkelijke leiding zich in het buitenland bevindt.

» De inbreng van de vennootschap A begrijpt :
 Onroerende goederen gelegen in België 2.000.000 fr.
 Andere goederen 2.000.000 fr.

Samen : 4.000.000 fr.

» De inbreng wordt vergoed door toekenning van aandelen van de vennootschap B voor een waarde van 2.000.000 fr. en door de overname van de schulden van de vennootschap A die 2.000.000 fr. bedragen.

» Er is verschuldigd : 1.000.000 fr. aan 2,50 % » (37).

66. Anderdeels treft dat recht van 2,50 % de inbreng in een vreemde vennootschap van een *bedrijfstak* van een vennootschap die in België gelegen *onroerende goederen* omvat en bovendien is te dier gelegenheid — eveneens wegens gemis van gunstregeling — het voor onroerende verkoop geldende recht (in principe 11 %) verschuldigd op het overgenomen *passief* van de inbrengende vennootschap of op de toekenning van andere voordelen die aan het risico der vennootschap zijn onttrokken.

67. De registratie van de inbreng in een *vreemde* vennootschap van in België gelegen *onroerende goederen* is natuurlijk verplicht, zelfs zo geen akte van de inbreng wordt opgemaakt : alsdan moet een verklaring van de inbreng, binnen drie maanden van de datum van de inbreng, worden ondertekend en ter registratie aangeboden.

Prof. Dr. F. AMERIJCKX.
 Hoogleraar aan de
 Rijksuniversiteit te Gent.

- (1) Belgisch Staatsblad, 24 april 1965.
- (2) d.i. de 10e dag na de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, daar de betrokken wet geen andere termijn bepaalt : art. 4, wet 31 mei 1961.
- (3) Memorie van toelichting, Parl. Besch., Senaat, Zitting 1964-1965, Doc. nr. 92, p. 1.
- (4) De in het Belgisch Staatsblad van 14 april 1965 verschenen wet van 22 maart 1965 streeft hetzelfde doel na; o.m. schaft ze de bepalingen van het Wetboek op de met het zegel gelijkgestelde taksen af waarbij, voor de *overheidsinstellingen*, een discriminatie werd gemaakt tussen de levering van *binnenlandse* en die van *ingevoerde* producten.
- (5) Cf. Memorie van Toelichting, *ibid.*, pp. 1/2; Verslag van de Senaatscommissie, Senaat, Zitting 1964-1965, Doc. nr. 192, pp. 1/2.
- (5bis) cf. Memorie van Toelichting, *ibid.*, p. 2, en Verslag van de Senaatscommissie, *ibid.*, p. 2.
- (6) Verslag van de Senaatscommissie, *ibid.*, p. 3.
- (6bis) Tegen de in het wetsontwerp nr. 92 voorgestelde wijzigingen werden in de Senaatscommissie door een paar leden ernstig en veelal gegronde bezwaren geopperd (cf. Verslag van de Senaatscommissie, *ibid.*, pp. 3/7). Met sommige van die bezwaren werd rekening gehouden (cf. *infra* nr. 7); andere werden door de Minister van Financiën geheel of gedeeltelijk weerlegd (cf. Verslag van de Senaatscommissie, *ibid.*, pp. 7 vlgg.).
- (6ter) In verband met de afschaffing van het zegelrecht op die obligatiën en de redenen daartoe : cf. Verslag van de Senaatscommissie, *ibid.*, pp. 13/14.
- (6quater) In geval van registratie wordt derhalve het algemeen vast recht in plaats van het specifiek vast recht van 225 fr. geheven.
- (7) Memorie van Toelichting, *ibid.*, p. 5.
- (8) cf. *Nieuw* artikel 117, Wetboek op de Registratierechten (artikel 8, wet 14 april 1965) en *infra* nrs. 44/52.
- (9) Verslag van de Senaatscommissie, *ibid.*, p. 15.
- (10) cf. Memorie van Toelichting, *ibid.*, pp. 3/4, en Verslag van de Senaatscommissie, *ibid.*, pp. 8, 9, 15 vlgg.
- (10bis) « Deze waarde mag natuurlijk niet lager zijn dan de nominale waarde van de toegekende aandelen ». (Memorie van Toelichting, *ibid.*, p. 8).
- (11) In de Senaatscommissie werd terecht gewezen op de grote moeilijkheden waarmede de praktische toepassing van die regel zal gepaard gaan, nl. voor het vaststellen van de *verkoopwaarde* van andere dan in België gelegen *onroerende goederen*. (cf. Verslag, *ibid.*, pp. 6 en 19).
- (12) *Nieuw* art. 119, 3e lid, Wetboek Rg. (art. 10, wet 14 april 1955).
- (12bis) Memorie van Toelichting, *ibid.*, pp. 7/8.
- (13) *Nieuw* art. 119, 2e lid, Wetboek op de Registratierechten (artikel 10, wet 14 april 1955).
- (13bis) cf. artikel 17, wet 14 april 1965.
- (13ter) Voor de omschrijving van « Gemengde of bezwarende inbreng » : cf. ook Memorie van Toelichting, *ibid.*, p. 8.
- (14) « Voor het overige doet de vennoot geen werkelijke inbreng, vermits de tegenprestatie die hij bedingt niet aan het risico van de vennootschap is onderworpen. Dit gedeelte van de verrichting is juridisch onafhankelijk van de eigenlijke inbreng en dient uit dien hoofde volgens eigen aard te worden ontleend en gebeurlijk ontlast... ». (Memorie van Toelichting, *ibid.*, pp. 8/9).
- (14) Memorie van Toelichting, *ibid.*, p. 9. Op te merken dat artikel 5 van het Wetboek op de met het zegel gelijkgestelde taksen met het oog op de heffing van die taksen, met een gelijkwaardige bepaling wordt aangevuld (cf. ook Memorie van Toelichting, *ibid.*, p. 12).
- (15bis) Memorie van Toelichting, *ibid.*, p. 9.
- (16) Aanschrijving nr. 19 van 12 april 1965, § 17.
- (17) De Administratie « merkt hierbij op dat zodra de inbreng de universaliteit der goederen van een vennootschap tot voorwerp heeft, er geen enkel recht verschuldigd is wegens de verplichting de schulden af te dragen van de vennootschap die de inbreng doet, zelfs zo de inbreng niet gebeurt bij wijze van fusie of splitsing. Dit is namelijk het geval bij inbreng van al het actief en passief door een vennootschap aan een nieuwe opgerichte vennootschap, of — wat op hetzelfde neerkomt — bij verlenging van een vennootschap na het verstrijken van haar duur » (Aanschrijving nr. 19 van 12 april 1965, § 18, slotalinea.).

(17bis) Memorie van Toelichting, *ibid.*, pp. 9/10.

(17ter) Aanschrijving nr. 19 van 12 april 1965, § 19, slotalinea.

(18) Memorie van Toelichting, *ibid.*, pp. 5/6. Voor verdere motivering en voor de juridisch aard van de « inlijving van reserves » : cf. uiteenzetting door de Minister van Financiën in het Verslag van de Senaatscommissie, *ibid.*, pp. 11/12.

(19) Slotalinea, *nieuw* art. 118, Wetboek op de Registratierechten (art. 7, wet 14 april 1965).

(20) Verslag van de Senaatscommissie, *ibid.*, p. 18; cf. ook aanschrijving nr. 19 van 12 april 1965, § 11.

(21) Verslag van de Senaatscommissie, *ibid.*, p. 17. Voor de juridische aard van de « inlijving van reserves » : cf. *ibid.*, pp. 11/12.

(22) Memorie van Toelichting, *ibid.*, p. 5.

(23) Aanschrijving nr. 19 van 12 april 1965, § 7.

(24) Verslag van de Senaatscommissie, *ibid.*, p. 17; cf. ook *ib.*, p. 16.

(25) Cf. Aanschrijving nr. 19 van 12 april 1965, § 7. Ook in het Verslag van de Senaatscommissie (*ibid.*, p. 17) komt een « voorbeeld ter verduidelijking » voor.

(25bis) cf. Aanschrijving nr. 19 van 12 april 1965, p. 8.

(26) Aldus zal de vrijstelling bijv. *niet* worden toegepast in geval van overbrenging van de « zetel der werkelijke leiding » naar het grondgebied van een land dat *geen* Lid-Staat van de E.E.G. is of wanneer het gaat om de overbrenging van een vennootschap waarvan de « zetel der werkelijke leiding » *niet* gelegen is binnen het grondgebied van een Lid-Staat : alsdan is er — zoals vroeger — oprichting van een vreemde of van een Belgische vennootschap en die verrichting zal als dusdanig worden belast.

(27) Memorie van toelichting, *ibid.*, p. 2. Omtrent het *beperkende* karakter van het *nieuwe* artikel 121 wordt daarin het volgende vermeld : « De wederoprichting van een vennootschap die werd ontbonden door het verstrijken van haar duur of door het overlijden van een van de vennoten of door andere gebeurtenissen, dient derhalve voor de heffing nog steeds te worden beschouwd als de nieuwe oprichting van een vennootschap, die het recht van inbreng eisbaar maakt op de in de nieuwe vennootschap ingebrachte goederen » (*ibid.*, p. 11).

(27ter) Memorie van Toelichting, *ibid.*, p. 6.

(28) Memorie van Toelichting, *ibid.*, p. 10, en aanschrijving nr. 19 van 12 april 1965, p. 20.

(29) Voor het geval waarin de *verkoopwaarde* van het ingebrachte onroerend goed 2.500.000 fr. zou bedragen, is — wegens die hogere waarde van 500.000 fr. — het recht van 1,25 % ook op die 500.000 fr. verschuldigd.

(30) Memorie van Toelichting, *ibid.*, pp. 6/7.

(31) Verslag van de Senaatscommissie; *ibid.*, p. 18.

(31bis) Belgisch Staatsblad, 24 april 1965.

(31ter) Aanschrijving nr. 19 van 12 april 1965, p. 18.

(32) Voor het eerste jaar moeten die vennootschappen het verschil aangeven « tussen hun kapitaal op het einde van het boekjaar en dat op de dag van de inwerkingtreding van de wet » (d.i. op 11 mei 1965) : Verslag van de Senaatscommissie, *ibid.*, p. 16. « Bij het einde van het boekjaar dat in loop is bij de inwerkingtreding van de wet zullen de coöperatieve vennootschappen slechts het registratierecht moeten kwijten op de inbrengen in geldspeciën die na deze inwerkingtreding werden gedaan » : Aanschrijving nr. 19 van 12 april 1965, § 9.

(33) Aanschrijving nr. 19 van 12 april 1965, § 5, voorlaatste lid.

(34) Op de akten van oprichting, van kapitaalsvermeerdering, van verlenging, van ontbinding, enz. is, in geval van registratie en met ingang van 4 mei 1965, alleen het algemeen vast recht (100 frank) verschuldigd.

(35) *Nieuw* artikel 118, Wetboek op de registratierechten (of artikel 10, wet 14 april 1965). Hieromtrent verklaarde de Minister van Financiën in de Senaatscommissie voor de financiën : « In al de Euromarklanden, behoudens Nederland, zijn thans de inbrengen van in het land gelegen onroerende goederen in vreemde vennootschappen aan belasting onderworpen... ». (Verslag, *ibid.*, p. 9).

(36) cf. *nieuwe* artikelen 119 en 120, Wetboek op de registratierechten (of artikelen 11 en 12, Wet van 14 april 1965).

(37) Aanschrijving nr. 19 van 12 april 1965.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1ste Kamer. — 18 november 1964.

Voorzitter : M. Bayot.

Raadsheer-verslaggever : M. Hallemans.

Advocaat-generaal : M. Mahaux.

Bevoegdheid en aanleg. — Vatbaarheid voor hoger beroep. — Raming volgens wettelijke grondslagen. — Raming door de partijen komt niet in aanmerking. — Niet-aanduiding van de gegevens voor de toepassing van de wettelijke grondslagen. — Niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep.

De raming van de vordering, door een der partijen gedaan op grond van art. 33 van de wet op de bevoegdheid, kan niet in aanmerking worden genomen wanneer er, zoals in de vorderingen strekkende tot betaling van de forfaitaire vergoedingen verschuldigd in uitvoering van de wetten op de arbeidsongevallen, een wettelijke grondslag tot raming van het geschil bestaat.

Als in geen enkele akte van de procedure voor de eerste rechter de gegevens voor de toepassing van de wettelijke grondslag (leeftijd en loon van het slachtoffer) werden aangeduid en het beroepen vonnis ze ook niet vaststelt, is dit vonnis in laatste aanleg geweest.

Gemeenschappelijke Kas voor de Zeevissrij
t/ Juliette Depaepe.

Gelet op het bestreden vonnis, in hoger beroep, op 9 maart 1963 door de Rechtbank van eerste aanleg te Brugge gewezen;

Gelet op het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1, 2 gewijzigd bij artikel 1 van het koninklijk besluit nr. 63 van 13 januari 1935, 9, 21, 23, 27, 33 van de wet van 25 maart 1876 op de bevoegdheid, 5 van de wet van 30 december 1929 betreffende de vergoeding van de arbeidsongevallen overkomen aan zeelieden, zoals dit artikel werd gewijzigd bij artikel 2, littera c, van de besluitwet van 28 februari 1947 en 5 van de wet van 7 april 1953, 7 van voormelde wet van 30 december 1929, 10 van de wet van 25 maart 1841 op de bevoegdheid,

doordat het bestreden vonnis het hoger beroep ontvangt en het ongegrond verklaart, terwijl, enerzijds, de zaak voor geen hoger beroep vatbaar was, vermits de oorspronkelijke dagvaarding alleen strekte tot betaling van de vergoedingen voorzien bij de wet van 30 december 1929 gewijzigd bij die van 7 april 1953 betreffende de arbeidsongevallen overkomen aan zeelieden, bedragen nader te bepalen in de loop des gedings, en deze bepalingen aangaande het loon en de leeftijd van het slachtoffer nooit gedaan werden, terwijl, anderzijds, de schatting van het geding in de inleidende dagvaarding wat betreft aanleg en bevoegdheid op honderdduizend frank ontoereikend was in een zaak waar wettelijke basissen bestaan, zodat, bij ontstentenis van aanduiding van de leeftijd van het slachtoffer en van zijn loon, het beroepen vonnis hetwelk door het aangevochten vonnis bevestigd wordt, niet vatbaar was voor beroep :

Over de grond van niet-ontvankelijkheid opgeworpen door verweerster en afgeleid uit het gemis aan belang

voor eiseres daar, in geval van vernietiging van het bestreden vonnis, partijen zouden gebonden zijn door het beroepen vonnis van 23 maart 1962 dat door het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen werd bevestigd :

Overwegende anderzijds, dat, zo het bestreden vonnis het Hof overgelegde stukken niet blijkt dat het beroepen vonnis van 23 maart 1962 betekend werd; dat het vonnis, dienvolgens, ware het in laatste aanleg gewezen, voor een voorziening in cassatie nog steeds vatbaar zou zijn;

Overwegende, anderzijds, dat, zo het bestreden vonnis in zijn dispositief verklaart het gemeld beroepen vonnis te bevestigen, het zijn uitspraak steunt op de omstandigheid dat het ongeval welk aanleiding geeft tot de eis, geschiedde in de loop van de uitvoering van en door het feit van de uitvoering van de arbeids-overeenkomst, terwijl de vrederechter oordeelde dat het ongeval voorviel door het feit dat het slachtoffer verongelukte op de weg naar het werk;

Dat het middel dus wel belang kan hebben voor eiseres en dienvolgens ontvankelijk is;

Over het middel :

Overwegende dat de inleidende dagvaarding, na de omstandigheden van het ongeval waarbij de echtgenoot van verweerster om het leven kwam te hebben uiteengezet en vermeld te hebben dat het een arbeidsongeval is, de veroordeling van eiseres, verzekeraar-arbeidsongevallen van de werkgever, vraagt tot betaling van « de vergoedingen bij de wet van 30 december 1929 voorzien, gewijzigd door de wet van 7 april 1953, betreffende de arbeidsongevallen overkomen aan zeelieden, bedragen dezer vergoedingen nader te bepalen in de loop des gedings »;

Dat verweerster gewis, in deze dagvaarding verklaart de vordering te schatten op 100.000 frank, maar dat dergelijke raming, gedaan op grond van artikel 33 van de wet van 25 maart 1876, niet kan in aanmerking genomen worden wanneer, zoals in vorderingen strekkende tot betaling van de forfaitaire vergoedingen verschuldigd in uitvoering van de op 28 september 1931 samengeordende wetten betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit de arbeidsongevallen, van de besluitwet van 13 december 1945 betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit ongevallen die zich op de weg naar of van het werk voordoen of van de wet van 30 december 1929 betreffende de vergoeding der arbeidsongevallen overkomen aan zeelieden, een wettelijke grondslag tot raming van het geschil bestaat;

Overwegende dat in geen enkele akte van proceduur vóór de eerste rechter de leeftijd en het loon van het slachtoffer werden aangeduid; dat het beroepen vonnis deze gegevens ook niet vaststelt; dat bij gemis aan aanduiding van de bestanddelen, die de toepassing van de wettelijke grondslag tot raming toelaten, de beslissing in laatste aanleg is geweest;

Dat het middel gegrond is;

Om deze redenen :

Vernietigt het bestreden vonnis;

Beveelt dat melding van dit arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Gelet op de wet van 20 maart 1948, veroordeelt eiseres in de kosten;

Verwijst de zaak naar de Rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk, zetelende in hoger beroep.

NOOT: In dezelfde zin Cass. 11 september 1958, R.W. 1958-59, 1413. Zie ook Cass. 7 december 1956, R.W. 1957-58, 1145.

HOF VAN CASSATIE

2de Kamer. — 4 januari 1965.

Voorzitter: M. Belpaire.

Raadsheer-verslaggever: M. Delahaye.

Advocaat-generaal: M. Depelchin.

1. **Gerechtskosten.** — In strafzaken. — **Veroordeling van verdachte in de kosten ten aanzien van vrijgesproken medeverdachten.** — **Veroordeling van verdachte in de kosten van hoger beoep ten aanzien van medeverdachten, van wie de vrijspraak wordt bevestigd.**
2. **Onrechtmatige daad.** — **Samenlopende fout van een derde.** — **Aansprakelijkheid voor het geheel.**

1. *Is onwettelijk het vonnis dat een verdachte veroordeelt in al de kosten van de publieke vordering, daarin begrepen de kosten door het openbaar ministerie gedaan om twee medeverdachten, die wegens andere misdrijven werden vervolgd, en de voor dezen burgerlijk aansprakelijke partijen in de zaak op te roepen, welke verdachten werden vrijgesproken, en dat die veroordeling uitspreekt zonder vast te stellen dat al de kosten werden veroorzaakt door de ten laste van verdachte bewezen verklaarde misdrijven.*

Als verdachten door de eerste rechter werden vrijgesproken en deze vrijspraak op het hoger beroep van het openbaar ministerie werd bevestigd, kunnen de kosten van het hoger beroep ten opzichte van de definitief vrijgesproken verdachten niet ten laste van een andere verdachte worden gelegd.

2. *Wanneer de door de verdachte begane fouten de aan de burgerlijke partij berokkende schade hebben veroorzaakt, zijn de verdachte en de burgerlijk aansprakelijke partij ertoe gehouden de door het slachtoffer geleden schade te herstellen, zelfs wanneer de schade mede werd veroorzaakt door de samenlopende fout van een derde.*

Vermeiren en N.V. Eugène Herbosch t./ Roelandts e.a.

Gelet op het bestreden vonnis, op 4 december 1963 in hoger beroep gewezen door de Correctionele Rechtbank te Antwerpen;

Overwegende dat de voorzieningen slechts onvanke-lijk zijn in zover zij gericht zijn tegen het openbaar ministerie en tegen de burgerlijke partij De Roo;

Overwegende, inderdaad, enerzijds, dat eiser niet bevoegd is om zich te voorzien tegen de beslissing waarbij zijn medeverdachten Roelandts en Beeckmann vrijgesproken worden en de burgerlijke aansprakelijke partijen Geerts (voor Roelandts) en de vennootschappen «Schweizerische Reederei» en «Alpina Transport» (voor Beeckmann) buiten de zaak gesteld worden, en hij geen belang erbij heeft zich te voorzien tegen de beslissing waarbij de rechter zich onbevoegd verklaart om van de vorderingen van de burgerlijke partijen Roelandts en Geerts tgen Beeckmann en diens burgerlijke aansprakelijke partijen kennis te nemen; dat

anderzijds, niet blijkt dat de voorziening van eiseres, burgerlijk aansprakelijke partij, betekend werd aan Roelandts, Beeckmann, weduwe Geerts en de vennootschappen «Schweizerische Reederei» en «Alpina Transport».

I. In zover de voorzieningen gericht zijn tegen de beslissing over de publieke vordering:

A) Wat de voorziening van Vermeiren, verdachte, betreft:

Over het middel ambtshalve afgeleid uit de schending van de artikelen 50 van het Strafwetboek, 162 en 194 van het Wetboek van strafvordering en 3 van de wet van 1 juni 1849 over de herziening der tarieven van gerechtskosten in strafzaken:

Overwegend, enerzijds, dat het vonnis, bij bevestiging van de beroepen beslissing, eiser veroordeelt in al de kosten van de publieke vordering, daarin begrepen de kosten door het openbaar ministerie gedaan om namelijk twee medeverdachten, die wegens andere misdrijven vervolgd werden en de voor deze burgerlijk aansprakelijke partijen, in de zaak op te roepen, welke verdachten vrijgesproken werden, en die veroordeling uitspreekt zonder vast te stellen dat al de kosten veroorzaakt werden door de ten laste van eiser bewezen verklaarde misdrijven;

Overwegende, anderzijds, dat de medeverdachten Roelandts en Beeckmann door de politierechter vrijgesproken werden en dat, op het hoger beroep van het openbaar ministerie, deze vrijspraak bij het bestreden vonnis bevestigd werd; dat de kosten van het hoger beroep, ten opzichte van de definitief vrijgesproken verdachten, niet ten laste van eiser kunnen gelegd worden; dat het vonnis, derhalve, door eiser hoofdelijk in het geheel van de kosten van de openbare partij in hoger beroep te veroordelen, artikel 3 van de wet van 1 juni 1849 geschonden heeft;

En overwegende, voor het overige, dat de substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissing overeenkomstig de wet is;

B) Wat de voorziening van de burgerlijk aansprakelijke partij, de vennootschap «Eugène Herbosch», betreft:

Overwegende dat de uit te spreken vernietiging van de veroordeling van de verdachte tot de kosten van de publieke vordering deze medebrengt van de veroordeling van de burgerlijk aansprakelijke partij tot die kosten;

II. In zover de voorzieningen gericht zijn tegen de beslissing over de burgerlijke vordering van De Roo:

Over de twee middelen, het eerste, afgeleid uit de schending van de artikelen 1382, 1383 en 1384 van het Burgerlijk Wetboek, 162 van het Wetboek van strafvordering, 1 van de wet van 5 juni 1934 waarbij onder meer gewijzigd worden de artikelen 1 en 2 van de wet van 6 maart 1818 omtrent de straffen tegen de overtreders van algemene verordeningen uit te spreken of bij provinciale of plaatselijke reglementen te stellen, 6, titel B, van het koninklijk besluit van 10 september 1930 houdende bijzonder politiereglement voor de scheepvaart op de rede van Antwerpen,

doordat het bestreden vonnis, na verdachte Beeckmann te hebben vrijgesproken van de betichting van inbreuk op voormelde reglementaire bepaling, en na eiser te hebben veroordeeld wegens inbreuken in-

zake scheepvaart op de Schelde, eisers hoofdelijk heeft veroordeeld in al de kosten van de publieke vordering en hen verder, onder voorbehoud van eventuele louter burgerlijke fouten in hoofde van verdachte Beeckmann, uitsluitend aansprakelijk heeft verklaard op burgerlijk gebied voor de schade geleden door de burgerlijke partij Deroo,

en doordat het vonnis, na geconstateerd te hebben dat het motorschip « Bodio », met als schipper verdachte Beeckmann ter plaatse van het ongeval was begonnen met bakboord uit te komen teneinde achter de boei 109 op te draaien en later de Kattendijksluis binnen te varen, de vrijspraak van verdachte Beeckmann heeft gesteund op de beschouwing « dat artikel 6 van titel B van het koninklijk besluit van 10 september 1930 het zwaaien tussen de hoofden der Royersluis en die van het Oude Dok verbiedt, gedurende het door het gewoon sein aangeduid uitvaren der vaartuigen (rood sein) en zolang het sein, dat de toegang tot de dokken toelaat (groen sein), niet gehesen is; dat de wetgever hiermede duidelijk beoogde het gevaar voor aanvaring tussen zwaaiende en buitenkomende schepen te voorkomen; dat dergelijk gevaar niet bestaat en het zwaaien toegelaten is wanneer het sein, dat de toegang der dokken toelaat, gehesen is en, a fortiori, wanneer het blauw sein gehesen is, dat het naderen van de sluismonden wegens uitvoering van werken verbiedt, en wanneer er dus geen uitvarende noch binnenvarende schepen te verwachten zijn; dat vermits ter zake het sein van de Royersluis groen was en de seinen van de Kattendijk- en Bonapartesluizen blauw waren, het de « Bodio » niet verboden was ter plaatse te zwaaien »;

terwijl, waar het schip « Bodio » zich voornam de Kattendijksluis in te varen en waar vóór die sluis het groen licht dat de toegang der dokken toelaat niet gehesen was, het door verdachte Beeckmann uitgevoerd zwaaimaneuver verboden was op grond van artikel 6 van titel B van het koninklijk besluit van 10 september 1930, onverschillig of, gezien vóór gezegde sluis het blauw sein gehesen was, dit maneuver al dan niet als gevaarlijk beschouwd moest worden, zodat dienvolgens verdachte Beeckmann ten onrechte werd vrijgesproken, eisers ten onrechte veroordeeld werden in het geheel van de kosten van de publieke vordering en het vonnis ten onrechte uitsluitend, zoals hoger gezegd, eisers aansprakelijk heeft verklaard voor de schade geleden door de burgerlijke partij De Roo;

het tweede, afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 1328, 1383 en 1348 van het Burgerlijk Wetboek, 71 van het Strafwetboek, 162 van het Wetboek van strafvordering, 1 van de wet van 5 juni 1934 waarbij onder meer gewijzigd worden de artikelen 1 en 2 van de wet van 6 maart 1818 omtrent de straffen tegen de overtreders van algemene verordeningen uit te spreken of bij provinciale of plaatselijke reglementen te stellen, 32 en 56 van het koninklijk besluit van 27 september 1926 houdende het scheepvaartreglement van de Beneden-Schelde,

doordat het bestreden vonnis, na verdachte Roelandts te hebben vrijgesproken van de betichting van inbreuk op voormelde reglementaire bepalingen, en na eiser te hebben veroordeeld wegens inbreuken op, onder meer, gezegde reglementaire bepalingen, eisers hoofdelijk heeft veroordeeld in al de kosten van de publieke vordering en hen verder, onder voorbehoud van eventuele louter burgerlijke fouten in hoofde van verdachte Beeckmann, uitsluitend aansprakelijk heeft verklaard voor de schade geleden door de burgerlijke partij De Roo,

en doordat het vonnis, na geconstateerd te hebben

dat, op het ogenblik van het ongeval, de sleep samengesteld uit het sleepschip « Henri » met als schipper verdachte Roelandts, en uit de sleepboot E.H.-8 met als schipper eiser, de bakboordzijde van het vaarwater hield, de vrijspraak van verdachte Roelandts heeft gesteund op de beschouwing « dat Vermeiren de leiding had van de sleep en hij alleen koers gekozen had zonder tussenkomst van Roelandts »;

terwijl deze constatacie van het vonnis niet inhoudt dat het voor verdachte Roelandts onmogelijk was tussen te komen in de keuze van de koers van de sleep waarvan zijn schip deel uitmaakte, zodat die constatacie onvoldoende is om, overeenkomstig artikel 71 van het Strafwetboek, verdachte Roelandts vrij te spreken van de betichting van inbreuk op de artikelen 32 en 56 van het koninklijk besluit van 27 september 1926, volgens welke zowel verdachte Roelandts als eiser de stuurboordzijde van het vaarwater moesten houden, zodat dienvolgens eisers ten onrechte veroordeeld werden in het geheel van de kosten van de publieke vordering, en het vonnis ten onrechte uitsluitend, zoals hoger gezegd, eisers aansprakelijk heeft verklaard voor de schade geleden door de burgerlijke partij De Roo;

Overwegende dat het vonnis, enerzijds, de medeverdachten Roelandts en Beeckmann van de hun ten laste gelegde misdrijven vrijspreekt en het de rechtbank onbevoegd verklaart om uitspraak te doen over gebeurlijke burgerlijke fouten welke een hunner zou kunnen gepleegd hebben, en, anderzijds, de telastlegging in hoofde van eiser Vermeiren bewezen verklaart, het oorzakelijk verband tussen de in die telastleggingen bedoelde misdrijven en de door de burgerlijke partij geleden schade vaststelt, de burgerlijke aansprakelijkheid van eiseres voor de daden van haar aangestelde Vermeiren aanneemt en vaststelt dat de aansprakelijkheid niet betwist wordt en overigens bewezen is;

Overwegende dat het vonnis, dienvolgens, bij bevestiging van de beroepen beslissing, eiser wettelijk veroordeelt om hoofdelijk het gevorderd bedrag aan de burgerlijke partij De Roo te betalen; dat immers, wanneer de door de verdachte begane fouten de aan de burgerlijke partij berokkende schade veroorzaakt hebben, de verdachte en de burgerlijke aansprakelijke partij gehouden zijn de schade, geleden door het slachtoffer, te herstellen zelfs wanneer de schade mede werd veroorzaakt door de samenlopende fout van een derde;

Overwegende dat geen van de middelen kan aangenomen worden;

Om die redenen :

Vernietigt het bestreden vonnis in zover het uitspraak doet over al de kosten van de publieke vordering, er in begrepen de kosten gedaan om de burgerlijk aansprakelijke partijen in de zaak op te roepen;

Verwerpt de voorzieningen voor het overige;

Beveelt dat van dit arrest op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing melding zal gemaakt worden;

Veroordeelt de eisers in de vier vijfden van de kosten en laat het overige vijfde ten laste van de Staat;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar de Correctionele Rechtbank te Mechelen, zetelende in hoger beroep.

HOF VAN CASSATIE

1ste Kamer. — 15 januari 1965.

Voorzitter : M. Bayot.

Raadsheer-verslaggever : M. De Bersaques.

Eerste advocaat-generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Advocaat : Mr. Van Rijn.

Arbeidsovereenkomst (handarbeiders). — Betaling van dagloon in geval van arbeidsonderbreking. — Wanneer maakt overmacht een uitzondering uit ?

Uit de memorie van toelichting van de wet van 20 juli 1960 tot invoering van het gewaarborgd weekloon blijkt dat, zo in de nieuwe tekst van artikel 12 van de wet van 10 maart 1900 op het arbeidscontract de woorden « behoudens het geval van overmacht » werden weggelaten, het om reden is dat « voortaan het normaal loon verschuldigd is, behalve het geval van overmacht dat de beëindiging van de arbeidsovereenkomst tot gevolg heeft ». Zulks wordt bevestigd in het verslag van de Commissie voor Arbeid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Vermeire t/ Tissages Bruggeman.

Gelet op de bestreden sententie op 17 december 1962 gewezen door de Werkrechtshoofdraad van Sint-Niklaas. Kamer voor Werklieden;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van artikel 12 van de wet van 10 maart 1900 op het arbeidscontract, zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 1960 tot invoering van het gewaarborgd weekloon,

doordat de bestreden sententie de vordering van eiseres tot betaling van de niet gewerkte uren op zaterdag 16 juni 1962 afwijst om reden dat « uit de behandeling der zaak gebleken is dat eiseres op kwestige dag van 16 juni 1962 slechts 8 uren diende te presteren, waarvan anderhalf uur betaald werd aan een uurloon van 21,75 frank, en zij derhalve haar eis herleidt tot een bedrag van 141 frank », en dat « gebleken is dat de hierbedoelde oorzaak van werkonderbreking buiten de onderneming ligt, zoals ingeval er een technische stoornis zich voordoet in een elektrische centrale buiten de onderneming, of in die centrale een sabotage werd gepleegd; dat aldus de werkgever niet gehouden is het loon te betalen; dat de eis derhalve ongegrond voorkomt », terwyl, 1. — artikel 12 voormeld, meer bepaald in zijn alinea 2, luidt : « heeft recht op zijn normaal loon de arbeider die, op het ogenblik dat hij zich op het werk aanbiedt, geschikt is om te werken en die, buiten het geval van staking, wegens een oorzaak die onafhankelijk is van zijn wil, hetzij het werk niet kan beginnen, terwyl hij zich normaal op de plaats van het werk had begeven, hetzij het werk, waaraan hij bezig was, niet kan voortzetten », 2. — door te beslissen dat de vordering van eiseres niet gegrond was om reden dat de oorzaak der werkonderbreking buiten de onderneming lag, het bestreden vonnis alzo een voorwaarde aan de wet toevoegt die deze laatste niet voorziet, 3. — de onderbreking van electriciteit buiten de fabriek klaarblijkelijk een oorzaak is die onafhankelijk is van de wil van eiseres, die het werk begonnen had en het daardoor niet kon voortzetten, zodat zij in alle geval recht had op het loon voor de gehele dag, zodat het bestreden vonnis het kwestieuze wetsartikel heeft geschonden;

Overwegende dat uit de aan het Hof regelmatig overgelegde stukken blijkt dat eiseres, die zich normaal op

de plaats van het werk had begeven de 16 juni 1962, het werk, waaraan zij bezig was, niet kon voortzetten wegens stroomonderbreking, te wijten aan een defect aan de aanvoerkabel, buiten de fabriek;

Overwegende dat de bestreden beslissing de eis tot betaling van het normaal loon van die dag afgewezen heeft om reden dat de « oorzaak van de werkonderbreking buiten de onderneming ligt »;

Overwegende dat artikel 6 van de wet van 4 maart 1954, hetwelk artikel 12 van de wet van 10 maart 1900 verving, bepaalde « de arbeider geschikt om te werken, die zich normaal voor zijn werk aanbiedt, maar die door een van zijn wil onafhankelijke oorzaak in de onmogelijkheid wordt gesteld te arbeiden, heeft, behoudens het geval van overmacht, recht op zijn normaal loon »;

Overwegende dat artikel 1 van de wet van 20 juli 1960 die bepaling aldus heeft gewijzigd : « Heeft recht op zijn normaal loon, de arbeider die, op het ogenblik dat hij zich op het werk aanbiedt geschikt is om te werken... en die, buiten het geval van staking, wegens een oorzaak, die onafhankelijk is van zijn wil, hetzij het werk niet kan beginnen, terwyl hij zich normaal op de plaats van het werk had begeven, hetzij het werk, waaraan hij bezig was, niet kan voortzetten »;

Overwegende dat uit de memorie van toelichting van die wet blijkt dat zo in de nieuwe tekst de woorden « behoudens het geval van overmacht » werden weggelaten het om reden is dat « voortaan het normaal loon verschuldigd is, behalve het geval van overmacht dat de beëindiging van de arbeidsovereenkomst tot gevolg heeft », en dat zulks bevestigd wordt in het verslag van de Commissie voor Arbeid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers;

Dat het middel derhalve gegrond is;

Om deze redenen :

en zonder acht te slaan op het tweede middel, dat geen uitgebreider vernietiging zou kunnen medebrengen,

Vernietigt de bestreden beslissing;

Beveelt dat melding van dit arrest zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerster in de kosten;

Verwijst de zaak naar de Werkrechtshoofdraad te Gent, kamer voor werklieden.

NOOT : Zie Jan Steyaert, A.P.R. Arbeidsovereenkomst (handarbeiders), nr. 193, 2).

HOF VAN CASSATIE

1ste Kamer. — 28 januari 1965.

Eerste voorzitter : M. Bayot.

Raadsheer-verslaggever : M. Perrichon.

Advocaat-generaal : M. Mahaux.

Advocaten : Mrs. Fally en Faurès.

Verzekeringen. — Op de verzekerde rustende verplichting aan de verzekeraar kennis te geven van de juiste bestanddelen van het risico. — Verzwijging.

Op de verzekerde rust de plicht aan de verzekeraar een juiste kennis te geven van de bestanddelen van het risico, dat hij wil laten dekken zonder dat de verzekeraar de plicht heeft tot het onderzoek ervan over te gaan. Het niet aangeven van een omstandigheid waarvan de verzekeraar wettig onwetend was en die de opinie over het risico kon veranderen maakt een verzwijging uit, die de verzekering nietig maakt,

zelfs indien de verzekerde te goeder trouw is en indien hij ten onrechte gemeend heeft, dat hij niet gehouden was gezegde omstandigheid te vermelden.

N.V. Le Secours de Belgique t./ Godon.

Gelet op het bestreden arrest op 17 juni 1963 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 9 van de wet van 11 juni 1874 op de verzekeringen en, voor zoveel nodig, 1108, 1109, 1110, 1116, 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek, doordat, de overwegingen van de eerste rechter overnemend, het bestreden arrest beslist dat eiseres niet gerechtigd is staande te houden dat de verzekeringspolis onderschreven door verweerder, die zijn vroegere schadegevallen niet verklaard had, «nietig zou zijn om reden van beweerde verzwijgingen of valse verklaringen», om reden «dat de betrekkingen tussen partijen zich slechts bedorven op 21 mei 1957, datum waarop Secours de Belgique niet gemeend heeft Godon te moeten ondervragen om hem een nieuwe en volledige beschrijving te vragen van het risico dat hij aannam te vrijwaren en dit volstrekt verschillend en veel erger was dan het vorig risico, om reden zelf van de talrijkheid van de ongevallen welke Godon aan de derden door de uitbating van zijn werken veroorzaakte; ... dat men nochtans... aan Godon niet zou kunnen verwijten op dit ogenblik nagelaten te hebben spontaan het werkelijk risico aan te geven door zijn vroegere schadegevallen te vermelden, eerst en vooral, omdat Godon wist dat een verklaring reeds in februari 1957 gedaan geweest was en welke hij in zijn gedachte als voldoende kon beschouwen daar men hem niets vroeg, en, ten tweede, daar hij kon denken dat de Secours de Belgique de vroegere schadegevallen door de «Prévoyance Sociale», welke er de volledige lijst van bezat, was ingelicht geweest;... dat vooraleer de verzwijging of de valse aangifte te kunnen inroepen, de verzekeraar niet alleen in de onwetendheid maar ook in de verschoonbare onwetendheid moet verkeerd hebben van de feiten welke het voorwerp van de verzwijging of van de valse aangifte uitmaken;... dat het niet verschoonbaar karakter van de vergissing in hoofde van een medecontractant die zich erop beroept de nietigheid van het contract die hij inroept kan doen verwerpen;... dat het dus twijfelachtig blijft dat Godon schuldig zou kunnen bevonden worden aan verzwijgingen of aan opzettelijke of zelfs te goeder trouw afgelegde valse verklaringen»..., terwijl artikel 9 van de wet van 11 juni 1874 het systeem bekrachtigt van de spontane aangifte krachtens dewelke het aan de verzekerde behoort, van wie de goede of de kwade trouw onverschillig is op eigen initiatief de verzekeraar volledig te documenteren, met het gevolg dat, uit het louter feit dat de verzekeraar niet zelf het initiatief genomen heeft te eisen dat de verzekerde al de inlichtingen zou geven die de opinie over het risico kunnen beïnvloeden en ondermeer dat hij zijn vroegere schadegevallen zou aangeven, men niet zou kunnen besluiten dat de verzekeraar een onverschoonbare vergissing en een fout door nalatigheid gepleegd heeft, in de zin van de artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek, die hem beletten de nietigheid wegens vergissing of van bedrog in te roepen, overeenkomstig artikel 9 van de wet van 11 juni 1874 en de artikelen 1108, 1109, 1110 en 1116 van het Burgerlijk Wetboek; dat bovendien de mening van de verzekerde dat hij een voldoende verklaring afgelegd heeft of dat een derde

de verzekeraar ingelicht heeft over de vroegere schadegevallen misschien zijn goede trouw aantoonst maar niet impliceert dat de verzekeraar zelf door nalatigheid een onverschoonbare vergissing zou begaan hebben welke de hierboven gemelde bepalingen hem beletten in te roepen;

Overwegende dat, om de nietigheid van de verzekering te verwerpen, aan de eis van verweerder tegengeworpen en door eiseres op artikel 9 van de wet van 11 juni 1874 gesteund, wegens de verzwijgingen of valse aangiften van deze laatste, verzekeringnemer, het Hof van beroep zich beperkt heeft de overwegingen van het beroepen vonnis tot de zijne te maken;

Overwegende dat uit de vaststellingen van dit vonnis volgt dat, zonder te betwisten dat verweerder, in het voorstel van verzekering dat als basis van de door hem op 25 februari 1957 onderschreven polis en van het op 21 mei 1957 tussengekomen bijvoegsel gediend heeft, nagelaten had de talrijke vroegere schadegevallen door zijn onderneming veroorzaakt aan te geven, de rechters, zich in de veronderstelling plaatsende dat dit voorstel, ofschoon niet ondertekend, zoals eiseres het aanbod te bewijzen, door verweerder gedictieerd zou geweest zijn, gesteund hebben op het «onverschoonbaar» karakter van de onwetendheid of de vergissing van eiseres betreffende het door haar verzekerde risico;

Dat na er op gewezen te hebben dat het door eiseres gedekt risico zich oorspronkelijk tot zeer weinig beperkte, «daar het merendeel, zoniet de algeheelheid van de schadegevallen, elk lager waren dan de door Sociale Voorzorg gewaarborgde maxima», en eiseres «slechts gehouden was tussen te komen na uitputting van de door de eerste verzekeraar gewaarborgde som», het vonnis vaststelt dat ingevolge de verbreking van deze verzekering, eiseres bij het bijvoegsel van 21 mei 1957 aanvaardde de algeheelheid van het risico te dekken;

Dat, om het «onverschoonbaar» karakter van de onwetendheid of de vergissing van eiseres te rechtvaardigen, het vonnis er zich toe beperkt erop te wijzen «dat het werkelijk verbazingwekkend is dat op dit ogenblik Secours de Belgique niet zou gemeend hebben Godon te moeten ondervragen om hem een nieuwe en volledige beschrijving te vragen van het risico dat hij aannam te vrijwaren en die... veel erger was dan het vorig risico, om reden zelf van de talrijkheid van de ongevallen welke Godon aan de derden door de uitbating van zijn werken veroorzaakte», en «dat men nochtans aan Godon niet zou kunnen verwijten op dit ogenblik nagelaten te hebben spontaan het werkelijk risico aan te geven door zijn vroegere schadegevallen te vermelden» omdat hij had kunnen denken dat deze vermelding zich aan hem niet opdrong;

Overwegende dat op de verzekerde de plicht rust aan de verzekeraar een juiste kennis te geven van de bestanddelen van het risico dat hij wil laten dekken, zonder dat de verzekeraar de plicht heeft tot het onderzoek ervan over te gaan; dat het niet aangeven van een omstandigheid waarvan de verzekeraar wettig onwetend was en die de opinie over het risico kon verergeren een verzwijging uitmaakt welke de verzekering nietig maakt, zelfs indien de verzekerde te goeder trouw is en indien hij, ten onrechte, gemeend heeft dat hij niet gehouden was gezegde omstandigheid te vermelden;

Overwegende dienvolgens, dat het arrest het «onverschoonbaar karakter van de onwetendheid of de

vergissing van eiseres niet wettelijk hierop heeft kunnen steunen dat deze zich onthouden heeft een nieuwe beschrijving van het risico te eisen en hierop dat verweerder deze beschrijving als nutteloos beschouwd heeft, terwijl uit zijn vaststellingen niet volgt dat redelijk eiseres van de werkelijke toestand niet onwetend kon zijn en aan het voorstel van verzekering dat haar opinie van het risico bepaald had geen geloof kon hechten;

Dat het middel gegrond is;

Overwegende dat de vernietiging van het door het middel bestreden dispositief de vernietiging van de beslissingen welke er het gevolg van zijn medebrengt;

Om die redenen :

Vernietigt het bestreden arrest;

Beveelt dat van dit arrest melding zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder in de kosten;

Verwijst de zaak naar het Hof van beroep te Luik.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 2 februari 1965.

Voorzitter : M. Mast.

Raadsheren : MM. Mees en Adriaens.

Substituut-auditeur-generaal : M. Debaedts.

**Gemeenten. — Politieverordeningen. — Bevoegdheid.
— Grenzen. — Rechtspleging. — Belang.**

1. De verzoekers, die een aannemersbedrijf exploiteren, hebben er belang bij dat aan hun bedrijfsactiviteit in de gemeenten waar zij normaal hun bedrijvigheid uitoefenen, geen beperkingen worden gesteld die zij voor onwettelijk houden.
2. Zo de bevordering van het toerisme als een aangelegenheid van gemeentelijk belang kan worden aangemerkt, en zo de gemeente er toe gerechtigd is op dit gebied initiatieven te nemen, hoort die materie niet bij die welke de wet van 16-24 augustus 1790 aan de politiezorg van de gemeenten heeft opgedragen.

Al roept de gemeenteraad terloops de eisen van de openbare rust, veiligheid en reinheid in, toch staat het vast dat de bestreden verordening in werkelijkheid is ingegeven door de zorg om het toerisme te bevorderen.

Cools/ Gemeente Heist-aan-Zee.

Arrest nr. 11.000.

Overwegende dat het beroep strekt tot vernietiging van de politieverordening op 11 juni 1963 vastgesteld door de gemeenteraad van Heist-aan-Zee; dat de bestreden verordening op 20 juni 1963 is bekendgemaakt;

Overwegende dat de gemeenteraad van Heist-aan-Zee op 11 juni 1963 volgende politieverordening vaststelde : «Aangezien het uitvoeren van werken in het toeristisch gedeelte van de gemeente de rust van de verlofgangers stoort, terwijl in de meeste gevallen de openbare weg door die werken bevuild wordt en het verkeer gehinderd; aangezien in het belang van de toeristische nijverheid de werken tijdens de zomermaanden tot een minimum dienen herleid; aangezien deze beperking tevens wordt opgelegd door de open-

bare rust en veiligheid; gelet op artikel 78 van de gemeentewet; Besluit: Artikel 1. — Gedurende de maanden juli en augustus is het uitvoeren van werken verboden. Het college van burgemeester en schepenen is gemachtigd het uitvoeren van werken toe te laten van 9 tot 12 u. en van 13 tot 19 u. op werkdagen met uitzondering van de zaterdag onder de volgende voorwaarden: 1. Indien het werken betreft die uitgevoerd zullen worden buiten het toeristisch gedeelte van de gemeente. 2. Indien de ontworpen werken gelegen zijn in het toeristisch gedeelte onder de volgende voorwaarden: a) indien het slechts voltooiingswerken betreft, die geen hinder zullen veroorzaken voor de onmiddellijke omgeving, b) indien deze werken geen afbraakwerken inhouden. Artikel 2. — De inbreuken op deze verordening zullen bestraft worden met de straffen van enkele politie»;

Overwegende dat de tegenpartij aanvoert dat het beroep bij gebrek aan het bij de wet vereiste belang niet ontvankelijk is; dat zij in dit verband betoogt dat verzoekers niet bewijzen dat zij op het grondgebied der gemeente Heist-aan-Zee bij een contract van bouwwerken, in juli-augustus 1963, waren betrokken; dat trouwens de uitvoering van zodanig contract tijdens die periode door het bestreden reglement toch wettelijk geschorst ware geweest; dat verzoekers bovendien niet aantonen dat zij vóór 1963 enige schade hebben geleden en dat zij, wat de toekomst betreft, hun schikkingen zullen kunnen nemen;

Overwegende dat verzoekers een aannemersbedrijf exploiteren waarvan de zetel in de naburige gemeente Knokke is gevestigd; dat zij er belang bij hebben dat aan hun bedrijfsactiviteit in de gemeenten waar zij normaal hun bedrijvigheid uitoefenen, geen beperkingen worden gesteld die zij voor onwettelijk houden;

Overwegende dat verzoekers onder meer aanvoeren dat de bescherming van de toeristische nijverheid en de behartiging van de toeristische belangen van een badstad alsmede de bescherming van de belangen van de toeristen als dusdanig geen taak is die valt binnen de politionele bevoegdheid van de gemeenteraad, en dat de wijze waarop de gemeenteraad van Heist-aan-Zee deze belangen door de bestreden verordening heeft gediend, strijdig is met artikel 6 van de Grondwet;

Overwegende dat de eerste volzin van artikel 1 van de bestreden verordening, zonder beperking van plaats op het grondgebied der gemeente Heist-aan-Zee, de uitvoering van bouwwerken verbiedt gedurende de maanden juli en augustus; dat uit de motieven van de bestreden verordening blijkt dat de genomen regeling is ingegeven door de zorg om het toerisme in de gemeente te bevorderen; dat immers in de aanhef van de verordening wordt overwogen dat «het uitvoeren van (bouw)werken in het toeristische gedeelte van de gemeente de rust van de verlofgangers stoort» en dat «die werken in het belang van de toeristische nijverheid tijdens de zomermaanden tot een minimum dienen herleid»; dat zo de bevordering van het toerisme als een aangelegenheid van gemeentelijk belang kan worden aangemerkt, en zo de gemeente ertoe gerechtigd is op dit gebied initiatieven te nemen, die materie niet hoort bij die welke de wet van 16-24 augustus 1790 aan de politiezorg van de gemeenten heeft opgedragen; dat al roept de gemeenteraad terloops de eisen van de openbare rust, veiligheid en reinheid in, het vaststaat dat de bestreden verordening in werkelijkheid is ingegeven door de zorg om het toerisme te bevorderen; dat dit niet enkel voortvloeit uit de geciteerde excerpten uit de aanhef doch ook uit de bepalingen van artikel 1 die een onderscheid maken

tussen de werken uitgevoerd buiten en binnen het «toeristisch gedeelte van de gemeente»; dat het middel gegrond is,

Besluit :

Artikel 1. — De politieverordening op 11 juni 1963 vastgesteld door de gemeenteraad van Heist-aan-Zee, is vernietigd.

Artikel 2. — Dit arrest zal bij uittreksel worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

15de Kamer. — 6 februari 1965.

Voorzitter : M. Schilling.

Raadsheren : M.M. Stocquaert en Colson.

Advocaat-generaal : M. Blondeel.

Advocaten : Mrs. Glorie loco Verougstraete en A. Dewachter.

Douanen en accijnzen. — Art. 231 van de wet van 26 augustus 1822. — Vermoeden dat de meester medegewerkt heeft aan de fraude van zijn aangestelden of er voordeel uit trekt. — Vereiste dat de fraude in verband staat met het bedrijf van de meester.

De verantwoordelijkheid van art. 231 van de wet van 26 augustus 1822 berust op het vermoeden dat de meesters en aanstellers medegewerkt hebben aan de fraude van hun bedienden, arbeiders, knechts of verder door hen bezoldigde personen en er voordeel hebben uit getrokken of moesten trekken. Dit vermoeden wordt weerlegd door het feit dat de bedienden van gedaagde uitsluitend in hun eigen belang de fraude hebben gepleegd.

Voor de toepassing van art. 231 is bovendien vereist dat de fraude van de bedienden in verband staat met het door de meester uitgeoefende bedrijf, wat in casu niet blijkt.

Minister van Financiën t./ Bries.

...gedaagd in zijn hoedanigheid van vervoerondernemer, de beklaagden Willems Louis en Dellevoet Albert in zijn dienst hebbend,

deze laatste twee waren beticht van :

Als dader : hetzij door het misdrijf uit te voeren of aan de uitvoering ervan rechtstreeks mede te werken, hetzij door welke daad ook tot de uitvoering zodanige hulp te verlenen, dat zonder hun bijstand het misdrijf niet kon gepleegd worden, hetzij door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kuiperijen of arglistigheden, rechtstreeks tot het misdrijf aan te zetten;

of als medeplichtige : hetzij door onderrichtingen te geven om het misdrijf te plegen, hetzij door werktuigen of elk ander middel te verschaffen, die tot het misdrijf hebben gediend, wel wetende dat zij daartoe moesten dienen, hetzij door met voorweten, de dader of de daders van het misdrijf te helpen of bij te staan in de handelingen, welke de feiten voorbereiden of vergemakkelijken, ofwel in die welke ze voltooid hebben;

Als daders of als medeplichtigen : hetzij door op enigerlei wijze deel te nemen aan het misdrijf er belang bij hebbende :

op 26 december 1963 te Brussel, arrondissement Brussel, 48 paar schoenen voor vrouwen (rubriek 64.02 AII b 2 aa 22 van het tarief van invoerrechten) ener waarde van 4.800 fr. en onderworpen aan invoerrechten ten bedrage van 864 fr., te hebben weggenomen uit de instellingen van het openbaar entrepot te Brussel en ingevoerd, door middel van een autorijtuig Citroën 2 HP, plaat nr. 688V7, zonder ervan voorafgaandelijk aangifte te hebben gedaan bij de douane op het bevoegde kantoor en zonder de verschuldigde invoerrechten te hebben gekwetend.

Gezien het beroep ingediend op 30 september 1964 door Bries Eugène, tegen het vonnis uitgesproken (door 1 rechter) de 25ste september 1964, door de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement Brussel, dewelke, rechtdoende in correctionele zaken, de betichting bewezen verklaart ten laste van de beklaagden Willems en Dellevoet;

zegt dat de gedaagde Bries Eugène solidair gehouden is met de beklaagden Willems en Dellevoet voor de veroordelingen :

- 1) tot de betaling van de ontdoken invoerrechten, hetzij 864 fr.;
- 2) tot de betaling van de geldboete van 8.640 fr.;
- 3) de kosten, bedragende 523 fr.

Overwegende dat het beroep tijdig en in de vereiste vormen werd ingesteld;

Overwegende dat Louis Willems en Albert Dellevoet, in dienst van Bries, vervoerondernemer, veroordeeld werden wegens diefstal in het Koninklijk Stapelhuis te Brussel van 48 paar schoenen en wegens de sluikse invoer van deze schoenen;

dat gedaagde Bries vervolgd werd op grond van artikel 231 van de wet van 26 augustus 1822 over de heffing van de rechten van in-, uit- en doorvoer, als zijnde verantwoordelijk voor de daden van zijn bedienden en deswegens veroordeeld werd tot betaling van de ontdoken invoerrechten, zijnde 864 fr. en tot de betaling van de geldboete van 8.640 fr.;

dat geen gevangenisstraf werd opgelegd, betichte Bries onwetend geweest zijn de van de fraude door zijn bedienden gepleegd;

Overwegende dat Bries beroep tegen deze veroordeling instelde;

Overwegende dat de verantwoordelijkheid van art. 231 gegrond is op een vermoeden van medewerking aan de fraude en op het vermoeden dat de meesters en aanstellers uit de fraude voordeel getrokken hebben of moesten trekken (zie advies advocaat-generaal Pholien, voor cassatie 11 dec. 1911, pas. 1912, I, 35, 8°, en Rép. Prat. Droit Belge, V°, Douanes et Accises, nr. 455);

Overwegende dat ten deze Bries hoegenaamd geen voordeel moest trekken uit een fraude die gepleegd werd, weliswaar door zijn bedienden, doch uitsluitend in hun eigen belang;

Overwegende overigens dat de tekst van de wet als volgt luidt : 231. « ... zullen te dezen aanzien verantwoordelijk zijn voor de daden van hun bedienden, arbeiders, knechts of verder door hen bezoldigde personen, voor zover die daden tot het door hen uitgeoefende bedrijf betrekkelijk zijn »...

« seront sous ce rapport responsables des faits de leurs employés, ouvriers ou autres personnes salariées par eux, pour autant que ces faits soient relatifs à la profession qu'ils exercent... »;

Overwegende dat de woorden « betrekkelijk » « relatifs » de betekenis hebben dat de daden door de bedienden gepleegd in verband zouden staan met het bedrijf

door hen uitgevoerd, ten deze vervoer van goederen, en dat de fraude zou gepleegd geweest zijn in verband met het vervoer van goederen voor hun meester;

dat de diefstal die gepleegd werd geenszins in verband staat met hun bezigheden van vervoer in dienst van betichte Bries, doch enkel naar aanleiding of ter gelegenheid van hun aanwezigheid in het Koninklijk Stapelhuis te Brussel geschiedde;

dat zulks blijkt uit het feit dat na de diefstal de daders vroegen aan de mededader, de genaamde De Dobbeleer, die niet in dienst was van Bries, in zijn wagen de schoenen te vervoeren (verklaring De Dobbeleer, p.v. stuk 23, blz. 3 n 4);

Overwegende dat artikel 231 van de wet van 1822 mitsdien ten deze geen toepassing kan vinden;

Om deze beweegredenen :

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak, binnen de perken van het aangetekend beroep;

gezien artikelen 11, 12, 16, 31 en 37, 41 en 42 der wet van 15 juni 1935, alsook artikel 211 en 212 van het strafvorderingswetboek aangeduid ter zitting door de heer Voorzitter;

ontvangt het beroep, verklaart het gegrond;

doet het bestreden vonnis teniet,

wijzigende,

zegt dat er geen aanleiding bestaat om Bries gehouden te verklaren met Willems en Dellevoet tot betaling van de ontdoken invoerrechten en boete;

stelt hem buiten zaak zonder kosten;

laat ten laste van de Staat de kosten van beroep jegens de openbare partij en ten laste van de vervolgende partij haar eigen kosten van beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

5e Kamer. — 4 juni 1965.

Alleen rechtsprekend rechter : M. E. Ceulemans.

Openbaar Ministerie : M. Wille.

Pleiters : Mrs. Van Lidt de Jeude, F. Bastaens en L. Schöller.

Wet van 26 juli 1962 betreffende de onteigeningen ten algemenen nutte.

1. **Vordering tot herziening ingesteld bij wedereis. — Ontvankelijkheid.**
2. **Herziening gegrond op onregelmatigheid van de rechtspleging tot onteigening. — Art. 16, 2e lid. — Algemene strekking. — Niet beperkt door het voorschrift van art. 7, 2e lid.**
3. **Niet-betekening van vereiste stukken. — Wanneer grond tot schadevergoeding wegens onrechtmatige overheidsdaad ?**

1. *Luidens artikel 16, in fine, wordt de vordering in herziening door de rechtbank behandeld overeenkomstig de regels van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Bijgevolg kan de verweerder tegen een hoofdeis in herziening, bij wedereis eveneens de herziening vragen.*

2. *Het recht om de herziening te steunen op een onregelmatigheid van de rechtspleging (art. 16, 2e lid) is onbeperkt. De herziening kan derhalve ook gegrond zijn op een exceptie die, in strijd met artikel 7, 2e lid, niet opgeworpen werd voor de vrederechter. De wet van 1962 huldigt een nieuw en autonoom stelsel van onteigeningen. Zij is voortgesproken uit een advies*

van de Raad van State betreffende het wetontwerp op de investeringen in openbare werken. In dit (niet tegengesproken) advies wordt het onbeperkt karakter van artikel 16, 2e lid uitdrukkelijk bevestigd. In ruil voor de nadelen van de spoedprocedure bekomt de onteigende het breedst mogelijk recht op herziening.

3. *De niet-betekening van het oorspronkelijk onteigeningsdecreet is een tekortkoming aan het voorschrift van art. 5. Toch is deze minder belangrijk indien wel het koninklijk besluit betekend werd waardoor de oorspronkelijke onteigening hoogdringend verklaard wordt. Een eenvoudige verschuiving van het tijdstip van het verklarend vonnis is, op zichzelf, niet schadeverwekkend. Er zou slechts grond tot schadevergoeding aanwezig zijn indien de onteigende bewijzen zou dat zich in de betwiste tijdspanne een uitzonderlijk feit hadde voorgedaan, waarvan hij het nadeel niet zou ondergaan hebben, indien het verklarend vonnis op het onberispelijk ogenblik ware geweest.*

Gemeente Borgerhout t/ Van Dijk en Herbosch en t/ Engels.

Gezien...

Gehoord...

Overwegende dat partij Mr. Mullens (d.i. Engels), hierin nagevolgd door de partij Mr. Gonthier (cons. Van Dijk-Herbosch) in hun laatste besluiten ook vergoeding vorderen hoofdens onregelmatigheden van de onteigening, gesteund op het niet-betekenen, in hoofde van de initiale dagvaarding, van het onteigeningsdecreet van 25 september 1911; dat vermits de onteigening ondanks deze onregelmatigheid verworven blijft, beide partijen schadevergoeding eisen hoofdens fout, elk ten belope van 100.000 fr.;

Overwegende dat partij Mr. De Graef (Gemeente Borgerhout) niet ontkent dat het oorspronkelijk decreet van 1911 niet betekend werd, maar benadrukt dat wel het koninklijk besluit van 30 november 1956 betekend werd, hetwelk de hoogdringendheid van bedoelde onteigening afkondigt verwijzend naar het tabelplan van 1910; dat dezelfde partij evenmin betwist dat de herziening kan gesteund worden op een onregelmatigheid doch tevens betoogt dat artikel 16, 2e lid van de wet van 1962 een uitzonderingsbepaling met beperkte toepassing is, die niet zou kunnen ingeroepen worden bij middel van een tegeneis; verder dat het onteigenend lichaam geen fout kan begaan t.o.v. een huurder; ten slotte dat deze laatste in gebreke blijft niet alleen de beweerde schade te bewijzen maar zelfs van ze duidelijk te omschrijven;

Overwegende dat de aanvullende besluiten van Mr. De Graef blijkbaar reeds genomen waren vooraleer partij Mr. Gonthier het middel van onregelmatigheid overnam; dat zij echter twee middelen van verweer bevatten die even goed gelden t.o.v. de partij Mr. Gonthier, te weten : dat het koninklijk besluit van 30 november 1956 impliciet het oorspronkelijk onteigeningsdecreet in zich sluit, zodat de betekening ervan voldoet aan artikel 1 van de wet van 1962 en 2) dat de tegenpartijen, in strijd met artikel 7 hun excepties niet ineens opwiepen, zodat zij hiervan zouden moeten vervallen verklaard worden;

Overwegende, desaanvaande, dat het 2e lid van artikel 16 niet alleen bepaalt dat de herziening gegrond kan zijn op de onregelmatigheid van de onteigening, maar ook dat zij behandeld wordt overeenkomstig de regels van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering; dat

bijgevolg, van zohaast de rechtbank door één van de partijen gevat is van een eis in herziening, de tegenpartij eveneens haar aanspraken op de door de wet van 1962 voorziene vergoedingen mag doen gelden, zonder hiervoor een nieuwe hoofdeis te moeten instellen;

Overwegende dat de partij Mr. De Graef blijkbaar meent dat de wet van 26 juli 1962 moet toegepast worden overeenkomstig de rechtsleer en de rechtspraak betreffende het klassiek stelsel van onteigeningen, dewelke voorhielden dat de onteigende geacht mocht worden stilzwijgend verzaakt te hebben aan de onregelmatigheden van de rechtspleging, die hij niet tijdig ingeroepen had (R.P.D.B. V^o Exprop. nr. 243; Pand. belg., V^o Exprop. nr. 365); dat zij meer bepaald meent dat op de nieuwe wet het beginsel toepasselijk is dat alle excepties ineens moeten opgeworpen worden vóór het verklarend vonnis, zodat de strekking van artikel 16, 2e lid beperkt zou zijn door het voorschrift van artikel 7, 2e lid;

Overwegende dat de wet van 1962 een nieuw en autonoom stelsel van onteigening huldigt (zie Belva, La procédure nouvelle en matière d'expropriation d'extrême urgence, in J.T. 1962, blz. 578-581); dat het bijgevolg gevaarlijk lijkt de rechtsleer en rechtspraak gesteund op het klassiek stelsel zonder meer toe te passen op het nieuwe;

Dat vooreerst een tekstargument in het oog springt, te weten: dat artikel 16, 2e lid geen beperking uitdrukt aan het recht tot herziening op grond van onregelmatigheden, alhoewel het voor de wetgever gemakkelijk ware geweest hier een verwijzing naar artikel 7 in te lassen, indien zulks met zijn inzicht overeenstemde;

Overwegende dat de nieuwe wet voortgesproken is uit een advies van de Raad van State in verband met het wetsontwerp betreffende de investeringen in openbare werken, waarvan het artikel 20 (later artikel 21) uitmaakte; dat dan ook in de voorbereidende werken van die wet de idee van de Raad van State het duidelijkst toegelicht wordt (zie Parl. Bescheiden, Senaat, Zittijd 1960-61, ontwerp nr. 13, vooral op blz. 237 tot en met 241);

Dat aldaar vooreerst gewezen wordt op de kerngedachte van de wet, het tijdstip van inbezitstelling te bespoedigen en zo haast mogelijk vast te leggen, reden waarom zij haar doel zou missen indien de procedure reeds in het beginstadium zou kunnen tot stilstand gebracht worden door betwistingen in verschillende instanties omtrent de wettigheid van de onteigening;

Dat, na vastgesteld te hebben, dat het recht op herziening moet vereenzelvigd worden met het recht op beroep, dat in de eerste phase van de procedure aan de onteigende ontzegd wordt, de Raad van State vervolgt met te zeggen: « Wordt de hiervoor voorgestelde regeling aanvaard, dan betekent dit dat de herziening niet alleen zal kunnen gesteund worden op het onvolledig karakter van de toegekende schadeloosstelling, maar eventueel ook op de al dan niet voor de vrede-rechter ingeroepen onwettigheid van de onteigening. In dit laatste geval zullen voor de hogere rechter eventueel ook de bepalingen die de vergoeding van door de overheid onrechtmatig toegebrachte schade voorschrijven, als rechtsgrond voor de vordering tot herziening kunnen worden toegevoegd. » (blz. 241);

Overwegende dat de wetgever de zienswijze van de Raad van State volledig bijtrad, de voor de onteigende nadelige besluitwet van 1947 afschafte, en hem, in ruil van de nadelen der spoedprocedure, het breedst mogelijk recht op herziening toekende; dat het dus

geen toeval is dat artikel 16, 2e lid geen beperking behelst;

Overwegende dat zo het door Mrs. Mullens en Gonthier ingeroepen middel dus ongetwijfeld ontvankelijk blijft, het nochtans minder goed gesteld is met de grondheid ervan;

Dat het middel vooreerst als gezocht voorkomt vermits het koninklijk besluit dat aan de partijen bekend werd uitdrukkelijk de spoedprocedure toepast op het plan der percelen die door de gemeente Borgerhout moeten onteigend worden voor de uitvoering van verbeteringswerken aan de Turnhoutse baan, wat impliciet teruggaat op het onteigeningsdecreet van 1911, waarvan partijen niet beweren dat het hun onbekend was; dat herhaaldelijk aangenomen werd dat zulke betekening kan volstaan (R.P.D.B. V^o Exprop. nrs. 60 en 61);

Dat, om volledig in orde te zijn, de gemeente weliswaar de twee decreten had moeten betekenen, maar dat men zich afvraagt hoe haar theoretische fout schade zou veroorzaakt hebben aan de betrokkenen; dat die schade, volgens hen, hierin bestaat dat indien zij het middel tijdig hadden kunnen doen gelden de inbezitstelling enigszins vertraagd zou geworden zijn en partijen dus langer over hun zaak hadden kunnen beschikken;

Overwegende dat de rechtbank niet inziet waarom een eventuele verschuiving van de datum van het verklarend vonnis schade zou teweegbrengen die apart moet vergoed worden; dat immers de onteigende evenals de huurder integraal moeten vergoed worden voor alle schade bestaande op het moment van het verklarend vonnis, zodat het normaal geen belang heeft of dit vonnis wat vroeger of wat later gevelde wordt; dat een verschuiving van die datum slechts schadeverwekkend zou kunnen zijn indien bewezen werd dat zich in de betwiste tijdsspanne een uitzonderlijk feit had voorgedaan waarvan de onteigende het nadeel niet zou ondergaan hebben indien het verklarend vonnis op het onberispelijk ogenblik ware gevelde geweest;

Overwegende dat terloops dient opgemerkt dat toen Engels in 1960 vrijwillig een winkelzaak aan de overzijde van de baan verliet om zich in het huidige pand te komen vestigen, zowel het oorspronkelijk onteigeningsdecreet als het besluit van spoedprocedure sedert jaren uitgevaardigd waren, zodat hij wist of moest weten dat hem op elk ogenblik een spoedonteigening boven het hoofd hing;

Ten gronde, betreffende de vergoedingen... (zonder belang)

Om deze redenen:

De Rechtbank,

Gehoord het gedeeltelijk eensluidend advies;

Verklaart de vorderingen in schadevergoeding hoofdens onregelmatigheid van de rechtspleging, ingesteld door de partijen Mrs. Mullens en Gonthier, ontvankelijk doch ongegrond; wijst elk dezer partijen er van af;

En alvorens definitief recht te doen nopens de vergoedingen... (zonder belang).

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

Kortgeding. — 5 mei 1965.

Voorzitter : M. Kesteloot.
Advocaat : Mr. Frans Top.

Bestaande uitweg. — Plots afsluiten onder bewering van ophouding ingeslotenheid. — Feitelijke. — Bevel tot voorlopig herstel van vroeger bestaande toestand.

Door een sedert jaren toegelaten uitweg af te sluiten, plots en niettegenstaande het verzet van eisers, en zonder de beslissing ten gronde te willen afwachten, hebben de verweerders een feitelijke gepleegd.

Hieraan moet dringend een einde gesteld worden door de betrekkingen van partijen in verband met hun respektieve eigendommen of door hen bebouwde landen, voorlopig in hun vroeger bestaande toestand te herstellen.

Van Renterghem - De Loof t/ De Waele en consoorten.

Gezien de dagvaarding van 31 maart 1965, de oproeping in gedwongen tussenkomst van 20, 21 en 22 april 1965 en de andere stukken van het geding;

Gehoord eisers en de verweerders op de oorspronkelijke dagvaarding in hun middelen en besluiten;

Gelet op art. 2 en volgende van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Aangezien de verweerders op de oproeping in gedwongen tussenkomst niet verschijnen noch iemand voor hen daartoe aangesteld;

Overwegende dat de verweerders op de oorspronkelijke dagvaarding toegeven dat aan eisers sedert jaren en tot op 15 november 1964 werd toegelaten hun perceel zaailand, gelegen te Ruiselede, sectie B. nr. 786/b, uit te baten langs een bestaande uitweg over een kleine uithoek, ten zuid-westen, van het perceel nr. 820/a, uitgebaat door de eerste verweerder op de oorspronkelijke dagvaarding en in eigendom toebehorende aan de andere verweerders op deze dagvaarding en op de oproeping in gedwongen tussenkomst;

dat zij bekennen deze uitweg op 15 november 1964 te hebben afgesloten of te hebben laten afsluiten en beweren elke verdere doorgang aan eiser te moeten weigeren omdat zijn voormeld perceel, sectie B, nr. 786/b, niet ingesloten is;

Overwegende dat de betwisting ten gronde over deze uitweg door eisers aan de vrederechter van het kanton Ruiselede werd onderworpen bij dagvaarding van 22 januari 1965;

dat eisers, in afwachting van de beslissing ten gronde, bij kortgeding vorderen, dat onmiddellijk een einde zou worden gesteld aan de door verweerders gepleegde of toegelaten feitelijke;

Overwegende dat verweerders door een sedert jaren toegelaten uitweg af te sluiten, plots en niettegenstaande het verzet van eisers, en zonder de beslissing ten gronde te willen afwachten, een feitelijke hebben gepleegd; dat hieraan dringend een einde moet worden gesteld, door de betrekkingen van partijen in verband met hun respektieve eigendommen of door hen bebouwde landen, voorlopig in hun vroeger bestaande toestand te herstellen.

Om deze redenen :

Wij, Fernand Kesteloot, Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg van Brugge, zetelend in Kortgeding, bijgestaan door de griffier Hendrik Verloigne;

Verlenen verstek tegen de verweerders in gedwongen tussenkomst opgeroepen;

Machtigen de gedagvaarde gehuwde vrouwen om in rechte te treden en verklaren onderhavig bevelschrift gemeen aan alle verweerders;

Machtigen eisers om, tot bezaaiing van hun perceel zaailand, gelegen te Ruiselede, sectie B. nr. 786/b, toegang te nemen over het belendende perceel nr. 820/a, langs de vroeger bestaande uitweg ten zuid-westen van dit laatste perceel.

Bevelen aan verweerders om onmiddellijk de aangebrachte afsluiting te verwijderen en, bij gebrek hiervan te voldoen, binnen de twee dagen na uitspraak van onderhavig bevelschrift, machtigen eisers om deze afsluiting zelf te verwijderen.

Verwijzen verweerders tot de kosten van hun geding.

Verklaren onderhavig bevelschrift uitvoerbaar op de minuut.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

1e Kamer. — 21 september 1964.

Voorzitter : M. Poppe.

Referendaris : M. Cloquet.

Advocaten : Mrs. Joos, Thuysbaert en Truyens.

1. Faillissement. — Algemeen voorrecht. — Interesten. — Tot de dag van het faillissement.

2. Faillissement. — Kosten van een op het ogenblik van de faillietverklaring hangend geding.

1. *De schuldeiser met een algemeen voorrecht kan alleen voor de interesten vervallen op de dag van het vonnis van faillietverklaring in het passief worden opgenomen. Art. 451 faillissementswet maakt enkel een uitzondering op het stopzetten van de interesten ten voordele van de schuldeisers met een speciaal voorrecht (1).*

2. *De kosten van een geding dat, vóór het faillissement ingeleid, door de curator wordt hernomen, zijn geen schuld van de boedel, tenzij de curator zich tegen het standpunt van de schuldeiser heeft verzet (2).*

Rogiers t/ Faillissement Foubert.

Overwegende dat eiser zijn inschrijving vordert in het bevoorrecht passief voor de som van 3.240 fr., bedrag van de vergoeding die hem te goed komt uit hoofde van de ontijdige kontraktbreuk van arbeidsovereenkomst afgesloten tussen hem en de gefailleerde;

Overwegende dat de rechten van eiser, wat voormelde vergoeding betreft, uit de beslissing spruiten welke uitgesproken werd door de werkrechtensraad te Sint-Niklaas, dd. 21 februari 1964, bevestigd in graad van beroep op 25 mei 1964;

Overwegende dat de vordering, wat voormelde aanvraag betreft, gegrond voorkomt;

Overwegende dat eiser bovendien zijn aanneming vordert voor de gerechtelijke interesten sedert 15 november 1963 tot de betaling;

Overwegende dat eiser alléén kan ingeschreven worden voor de interesten vervallen op de dag van het faillissement;

dat wanneer artikel 451 van de faillissementswet uitzondering brengt aan de regel van het stopzetten van de interesten ten voordele van de bevoorrechte schuldeisers, zulks alléén de speciale voorrechten betreft;

Overwegende dat de gerechtskosten van de gedingen

door een schuldeiser tegen de gefailleerde, vóór de faillietverklaring ingesteld, deel kunnen uitmaken van de schuldvordering van gezegde schuldeiser, indien de gefailleerde tot bewuste kosten wordt veroordeeld;

Overwegende dat gezegde kosten geen schuld uitmaken «van» de massa, zelfs niet indien de uitspraak na het faillissement tussenkomt, en zelfs niet wanneer de curator het geding hernomen heeft, tenzij nochtans de curator zich hierbij positief tegen het standpunt van de schuldeiser mocht verzet hebben;

Overwegende dat de partijen niet hebben bepaald welke de houding van de curator in dit verband, is geweest;

Om deze redenen :

de Rechtbank, gelet op artikelen 2 en 30 tot 42 van de wet van 15 juni 1935 die nageleefd werden,

Gehoord de heer Edgard Hacquaert, Rechter-commissaris, in zijn verslag;

Verklaart de vordering ontvankelijk en rechtdoende ten gronde, zegt voor recht dat eiser in het bevoordrecht passief zal ingeschreven worden 1) voor de som van 3.240 fr.; 2) voor het bedrag van de gerechtelijke interesten van 15 september 1964 af tot de dag van het faillissement;

Beveelt aan de partijen zich verder te verklaren namens de 180 fr. gerechtskosten;

Verzendt inmiddels de zaak naar de algemene rol. Kosten tot heden ten laste van de massa.

NOOT: (1) Zie Kooph. Aalst, 19 februari 1960, R.W. 1959-60, 1768; Beroep Gent, 3 februari 1962, R.W. 1962-63, 1486; Beroep Gent, 25 mei 1963, Pas. 1964, II, 89.

(2) Fredericq, VII, nr 87, onder litt. b) : De Perre, nr. 212.

NEDERLANDSTALIGE COMMISSIE TOT BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ TE LUIK

25 mei 1965.

Voorzitter : Mr. P. Goffinet, voorzitter in het Hof van Beroep.

O.M. : Mr. J. Thilmant, subst. proc. des Konings.

Raadsman : Mr. Anne-Marie Scheepers (Tongeren).

Abnormalen en krankzinnigen. — Huidig lot en duur van de interneringen uitgesproken onder de vorige wet van 1930.

Wanneer een persoon geïnterneerd werd voor een bepaalde duur onder het regime van de wet van 9 april 1930 op de bescherming van de maatschappij, is thans na de wet van 1 juli 1964, en mits verloop van de vroeger vastgestelde interneringstermijn, de Commissie tot bescherming van de maatschappij onbevoegd om kennis te nemen van een aanvraag tot invrijheidsstelling van een geïnterneerde (beslissing).

De beschikking van de raadkamer tot internering, welke tijdelijk was van duur en uitgesproken onder de wet van 1930, is thans geen geldige titel meer om de lopende internering, na verloop van de vastgestelde duur, een onbepaalde termijn te geven. (motieven)

Inzake Schuman Elisabeth.

Gezien de aanvraag tot invrijheidsstelling op 9.3.1965

ingediend door Schuman Elisabeth, Cornélie, geboren de 14 augustus 1940, thans geïnterneerd in de Inrichting voor Sociaal Verweer te Sint-Andries-Brugge;

Gezien de stukken van de bundel;

Gehoord verzoekster en haar raadsman Mr. Anne-Marie Scheepers, advocaat te Tongeren;

Gehoord de heer Procureur des Konings in zijn advies;

Gezien de schriftelijke nota door Mr. Scheepers voornoemd neergelegd;

Overwegende dat de bundel ter beschikking gesteld werd van de raadsman van verzoekster gedurende vier volle dagen, de verschijning voor de Commissie voorafgaande;

Overwegende dat de Raadkamer der Correctionele Rechtbank van het arrondissement Hasselt, bij bevel in dato 4 maart 1960, de internering van verzoekster gelast heeft in een Inrichting voor Bescherming der Maatschappij, voor een termijn van vijf jaar;

Overwegende dat deze termijn sedert 3 maart 1965 verstreken is en dat de interneringsmaatregel niet verlengd werd, eensluidend de bepalingen van art. 22 der Wet van 9 april 1930 op de bescherming der maatschappij tegen abnormalen en gewoontemisdadigers;

Overwegende dat de Grondwet de persoonlijke vrijheid waarborgt; dat niemand van zijn vrijheid kan beroofd worden tenzij ingevolge een wettelijke titel (zie Commentaar der wet van 9 april 1930, door de heer Procureur-Generaal Cornil, nr. 68);

Overwegende dat het niet te betwijfelen valt dat het wel om wille van het principe der onschendbaarheid der vrijheid van de persoon is, dat de auteurs der wet van 1930, bijzondere maatregelen bedongen hebben om de verlenging der interneringsmaatregelen te bekomen in geval dat bij het einde-nemen van de oorspronkelijke interneringstermijn de geestestoestand van de geïnterneerde zijn invrijheidsstelling niet zou toelaten;

Overwegende dat de wet van 1 juli 1964 ter Bescherming der Maatschappij tegen Abnormalen en Gewoontemisdadigers de wet van 9 april 1930 vervangt; dat de nieuwe wet, dewelke de internering zonder beperking van tijd bepaalt geen verlengingstermijnen der internering meer voorziet; dat zij nochtans slechts voor de toekomst heeft bedongen en in geen enkele harer bepalingen, de interneringsmaatregelen beoogt, genomen onder het regime der wet van 9 april 1930;

Overwegende dat enige afleiding trekken uit het stilzwijgen der nieuwe wet aangaande de maatregelen getroffen op voet der wet van 9 april 1930, om te beweren dat de wetgever van oordeel is geweest dat art. 22 dezer laatste slechts een niet substantiële modaliteit omvatte van de verlenging der internering, voor gevolg zou hebben het principe van het gerechtelijk gewijsde te miskennen;

dat het even hersenschimmig voorkomt te willen beweren dat de titel uitgevaardigd onder het regime der oude wet al zijn wettelijke kracht zou behouden voor wat het principe der internering zelf betreft, maar geen kracht zou hebben voor wat betreft de termijn voor dewelke hij uitgevaardigd werd;

Overwegende ten slotte dat verzoekster het voorwerp heeft uitgemaakt van een interneringsmaatregel getroffen op voet der wet van 9 april 1930; dat het behoud van deze beslissing een verlengingsmaatregel vergde; dat de interneringsmaatregel een einde genomen heeft door verval van de termijn en dat de verlenging ervan niet werd bevolen; dat verzoekster bijgevolg niet meer geïnterneerd is ingevolge de bepalingen der wet van 9 april 1930 en dat zij het evenmin is op voet der wet van 1 juli 1964;

Om deze redenen,

De Commissie tot Bescherming van de Maatschappij, verklaart zich onbevoegd om kennis te nemen van de aanvraag tot invrijheidstelling van verzoekster.

KRONIEK VAN EUROPEES RECHT

Verificatiebevoegdheid van de E.E.G.-Commissie in kartelzaken

Hierna wordt een parlementaire vraag van Senator Van Bogaert d.d. 1 april 1965 betreffende de verificatiebevoegdheden van de E.E.G.-Commissie in kartelzaken, alsmede het antwoord van de Minister van Economische Zaken, *in extenso* afgedrukt (Belgische Staat, Gewone Zitting 1964-65, Vragen en Antwoorden Nr. 27, vraag nr. 33 van de heer Van Bogaert d.d. 1 april 1965).

Het antwoord verstrekt interessante gegevens over de toepassing en uitwerking van artikel 14 van verordening nr. 17 van de Raad van Ministers van de E.E.G.; zie hierover de studie van J. Vandamme, De informatie- en verificatiebevoegdheid van de Commissie der Europese Economische Gemeenschap in de behandeling van kartelzaken, *Rechtskundig Weekblad*, 1964-65, 1629-1636.

Daarnevens treden uit deze vraag ook nog twee algemene gegevens naar voren, waarvan het belang niet miskend mag worden:

1) Het algemeen probleem van de maatregelen tot uitvoering van de verplichtingen, die ontstaan in gevolge van internationale verdragen, heeft het voorwerp uitgemaakt van een onderzoek op interdepartementeel vlak. Dit onderzoek heeft geleid tot de uitwerking van een adequaat wetsontwerp dat door de Raad van Ministers werd goedgekeurd.

2) De erkenning van de voorrang van de communautaire wet om op het even welke nationale wet.

L.P.S.

* * *

Parlementaire vraag nr. 33 van de heer Senator Van Bogaert d.d. 1 april 1965.

Artikel 14, 1°, litt 1, van verordening nr. 17 van de Raad van de Europese Economische Gemeenschap (Eerste Verordening over de toepassing van de artikelen 85 en 86 van het E.E.G.-Verdrag) verleent aan « personeelsleden van de Commissie » van de E.E.G.-bevoegdheid tot « het betreden van alle lokaliteiten, terreinen en vervoermiddelen der ondernemingen ».

Artikel 14, 6° van deze verordening bepaalt: « Wanneer een onderneming zich verzet tegen een verificatie waartoe krachtens dit artikel opdracht is gegeven, verleent de betrokken Lid-Staat de nodige bijstand aan de personeelsleden aan wie de Commissie opdracht tot verificatie heeft gegeven, ten einde hun de vervulling van deze opdracht mogelijk te maken. Tot dit doel nemen de Lid-Staten vóór 1 oktober 1962, na raadpleging van de Commissie, de nodige maatregelen ».

Welke maatregelen werden in België genomen in uitvoering van genoemd artikel 14, 6° van verordening nr. 17?

Onder welke voorwaarden mogen personeelsleden van de E.E.G.-Commissie zich toegang verschaffen tot de « localiteiten, terreinen en vervoermiddelen der ondernemingen »? Hebben zij vrije toegang tot woningen van particulieren?

Hebben de gevestigde rechtsmachten een recht van toezicht over het zich toegang verschaffen tot onder-

nemingen en, in voorkomend geval, private woningen door genoemde ambtenaren? Is het recht van huiszoeking administratief of statutair geregeld? Mogen zij alleen de inrichtingen of zelfs de woningen binnengaan of moeten zij vergezeld zijn van Belgische ambtenaren of leden van de Belgische politiemacht? Mogen zij een beroep doen op de gewapende macht en zo ja, onder welke voorwaarden?

Mijn vraag beoogt de meest omstandige inlichtingen omtrent in dit verband wettelijk toegestane afwijkingen op artikel 10 van de Belgische Grondwet.

Antwoord

1. Uit het onderzoek waartoe werd overgegaan, is gebleken dat het op nationaal vlak nodig is maatregelen te nemen met het oog op de toepassing van artikel 14, paragraaf 6 van verordening nr. 17 van de Raad van de Europese Economische Gemeenschap.

Een ontwerp van koninklijk besluit werd opgemaakt en overeenkomstig artikel 14, paragraaf 6 voor advies aan de E.E.G.-Commissie voorgelegd. Enkele moeilijkheden hebben het echter nog niet mogelijk gemaakt het definitief ontwerp op te stellen.

Er dient vermeld te worden dat, wegens aandringen van bovengemelde Commissie, de toevlucht tot een koninklijk besluit genomen werd, veeleer dan tot een wetsontwerp.

Niettemin heeft het algemeen probleem van de maatregelen tot uitvoering van de verplichtingen, die ontstonden ingevolge internationale verdragen, het voorwerp uitgemaakt van een onderzoek op interdepartementaal vlak. Dit onderzoek heeft geleid tot de uitwerking van een adequaat wetsontwerp dat door de Raad van Ministers werd goedgekeurd.

2. Artikel 14 voorziet in twee soorten verificaties:

- a) zij die het voorwerp uitmaken van paragrafen 1 en 2;
- b) zij die bij beschikking van de Commissie worden gelast (paragraaf 3 en volgende).

a) Wat eerstgenoemde betreft, de personeelsleden die door de Commissie met deze verificaties zijn belast, oefenen hun bevoegdheid uit op vertoon van een schriftelijke opdracht, waarin melding wordt gemaakt van voorwerp en doel van de verificaties, alsmede van de sanctie waarin artikel 15, paragraaf 1, alinea c) voorziet ingeval de ter inzage gevraagde boeken of andere bescheiden niet volledig getoond worden. Voordat de verificatie plaatsvindt, stelt de Commissie tijdig de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan een verificatie moet worden verricht, in kennis van de opdracht tot verificatie en van de identiteit der personeelsleden, die met de uitvoering van deze opdracht zijn belast (artikel 14, paragraaf 2).

De Lid-Staat mag bij deze gelegenheid opmerkingen maken.

De ambtenaren van de bevoegde autoriteit van de betrokken Lid-Staat kunnen, op verzoek van deze autoriteit, bijstand verlenen bij de verificatie (artikel 14, paragraaf 5).

De ondernemingen kunnen de uitvoering van zulkdanige verificaties weigeren.

b) Met het oog op de andere verificaties moeten de personeelsleden van de Commissie eveneens daartoe belast worden zoals onder a).

De beschikking maakt melding van voorwerp en doel van de verificatie, geeft de datum aan waarop de verificatie een aanvang neemt en wijst op de in artikel 15 § 1 onder c) en in artikel 16 § 1 onder d) voorziene

sancties alsmede op het recht om tegen de beschikking in beroep te gaan bij het Hof van Justitie (artikel 14, paragraaf 3).

Bovendien moet de Commissie, alvorens een beschikking te geven, de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat horen, op het grondgebied waarvan de verificatie moet worden verricht (artikel 14, paragraaf 4). Hierdoor wordt haar de gelegenheid geboden om opmerkingen te maken.

Zoals onder a) vermeld is, kunnen de bevoegde ambtenaren van de betrokken Lid-Staat bijstand verlenen bij de verificatie.

De ondernemingen, waarop de beschikking slaat, zijn verplicht zich te onderwerpen aan de verificatie.

Wanneer zij zich ertegen verzetten, dan moet de betrokken Lid-Staat de nodige bijstand verlenen aan de personeelsleden, aan wie de Commissie opdracht tot verificatie heeft gegeven, teneinde hun de vervulling van deze opdracht mogelijk te maken (artikel 14, paragraaf 6).

Zoals men kan vaststellen, moeten de bij artikel 14 bedoelde verificaties in nauwe samenwerking met de beoogde autoriteiten van de Lid-Staten verricht worden.

Artikel 89, paragraaf 1 van het Verdrag waarnaar artikel 14 uitdrukkelijk verwijst, bepaalt overigens dat de Commissie « op verzoek van een Lid-Staat of ambtshalve en in samenwerking met de bevoegde autoriteiten van de Lid-Staten, welke haar daarbij behulpzaam zijn, een onderzoek instelt naar de gevallen van vermoedelijke inbreuk » op de in artikel 85 en 86 vastgestelde beginselen.

3. In verband met deze bevoegdheden, die afwijken van het gemeen recht en die in voorkomend geval aan de autoriteiten van de E.E.G. zijn overgedragen, moeten de bepalingen van artikel 14 strikt geïnterpreteerd worden.

Bijgevolg beperken deze bevoegdheden zich uitsluitend tot de gevallen vermeld in bedoeld artikel.

Opdat de personeelsleden, die in opdracht van de Commissie handelen, het recht op toegang zouden hebben, moet het gaan om :

- a) lokaliteiten, terreinen en vervoermiddelen;
- b) ondernemingen.

Artikel 14 maakt geen gewag van privé woonplaatsen. Hieruit blijkt dat het niet alleen geen toegang verleent tot de privé-woonplaatsen in het algemeen, maar ook niet tot de privé-woonplaatsen van administrateurs en andere ondernemingsleiders.

4. Wanneer een verificatie bij beschikking van de E.E.G.-Commissie wordt gelast, kunnen zich twee mogelijkheden voordoen :

a) De onderneming onderwerpt zich aan de verificatie.

In dit geval kunnen ambtenaren van de bevoegde nationale autoriteit, op haar verzoek, bijstand verlenen aan de personeelsleden van de Commissie (artikel 14, paragraaf 5).

b) Wanneer de onderneming zich verzet tegen de verificatie, moet de betrokken Staat de nodige bijstand aan de door de Commissie met opdracht belaste personeelsleden verlenen (artikel 14, paragraaf 6).

In deze onderstelling kunnen de daareven vermelde personen de nationale ambtenaren, die hen bijstaan in voorkomend geval verzoeken binnen de bevoegdheid van deze laatste, een beroep te doen op de openbare macht.

Wanneer een onderneming, die zich tegen een door de Commissie gelaste verificatie verzet, meent opmerkingen te moeten maken aangaande de gevolgde procedure

of het recht tot verificatie betwist, heeft zij het recht een beroep te doen op de bevoegde antionale en internationale gerechtelijke instanties.

Volgens de deskundigen in communautair recht omvat de bevoegdheid van de door de E.E.G.-Commissie met verificatie belaste personeelsleden om de lokaliteiten, terreinen en vervoermiddelen van de ondernemingen te betreden, ook het recht van huiszoeking. Maar gelet op het ontbreken van communautaire bepalingen terzake moet de huiszoeking steeds uitgevoerd worden overeenkomstig de in het nationaal recht van het land waarin de huiszoeking wordt verricht aangenomen rechtsplegingen.

In België is derhalve met dit doel een machtiging van de bevoegde magistraat vereist.

Volgens dezelfde deskundigen is daarentegen de inbeslagneming van voorwerpen niet toegestaan.

5. Zoals onder 3. wordt vermeld maakt artikel 14 geen gewag van de privé-woonplaats, deze mag dus niet het voorwerp van een verificatie uitmaken.

Artikel 10 van de Belgische grondwet verkondigt het beginsel van onschendbaarheid van de woonplaats, maar het voegt eraan toe dat geen huisbezoek mag plaatsvinden dan in de gevallen waarin bij de wet is voorzien en in de vormen die zij voorschrijft.

Artikel 10 van de Belgische grondwet verkondigt het beginsel van onschendbaarheid van de woonplaats, maar het voegt eraan toe dat geen huisbezoek mag plaatsvinden dan in gevallen waarin bij de wet is voorzien en in de vormen die zij voorschrijft.

Uit wat voorafgaat blijkt, dat de bedoelde bepalingen van verordening nr. 17 niet tegenstrijdig zijn met artikel 10 van de Grondwet.

Er valt bovendien te noteren dat, ingevolge zijn goedkeuring door het Belgisch Parlement (wet van 2 december 1957) het Verdrag van Rome tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, alsook zijn uitvoeringsmaatregelen, rechtstreeks toepasselijk zijn in België zonder een nieuwe goedkeuring van de nationale wetgever.

Verordening nr. 17, die een uitvoeringsmaatregel is, heeft trouwens de gevallen en de vormen, waarin verificaties kunnen verricht worden, nader omschreven.

Ten slotte moet vermeld worden dat de voorrang van de communautaire wet op om het even welke nationale wet volgens het advies van deskundigen, alsmede ook volgens een arrest van het Europees Hof van Justitie (1) en gelet op de aard van het Verdrag, een fundamentele vereiste is voor de goede werking van de Europese gemeenschappen (E.E.G., E.G.K.S. en Euratom) zoals deze door de Lid-Staten werden gepland.

De aandacht van het Achtbaar Lid wordt gevestigd op de volgende beschouwingen :

1° De opgeworpen problemen slaan op een nieuwe stof van bijzonder kiese en ingewikkelde aard. Dit is de reden waarom het onderhavig antwoord het onderwerp niet kan uitputten.

2° De interpretatie van de bepalingen in het Verdrag en zijn uitvoeringsmaatregelen, zoals het het geval is met verordening nr. 17, valt essentieel in de bevoegdheid van de E.E.G.-autoriteiten. Het is de taak van het Europees Hof van Justitie zich, in laatste instantie, over deze interpretatie uit te spreken.

(1) Arrest 6/64 : verzoek tot het geven van een préjudiciële beslissing in de zaak Costa t./ E.N.E.L., van 15-7-1964, Jurisprodentie van het Hof van Justitie, Deel X-5B blz. 1199 en volg-

BALIELEVEN

Internationale Vereniging van Jonge Advocaten (v.z.w.)

Zetel: Luxembourg (Groot-Hertogdom).
Sekretariaat: 206, Bd. Pereire, Paris 17e - ITO 70-43

De Internationale Vereniging van Jonge Advocaten zond aan haar leden het hieronderstaand rondschrĳven:

* * *

Waarde Confrater,

Hierbij heb ik het genoegen u mede te delen dat het Congres van de Internationale Vereniging van Jonge Advocaten (A.I.J.A.) zal doorgaan te München (B.R.D.) de 6, 7 en 8 september 1965.

Het voorlopig programma werd door de verantwoordelijke voor de organisatie van het congres Mr. Wittmann van München, als volgt gepland:

Maandag 6 september:

10 uur: vergadering van de Raad en het Bureau;
10.30 uur: buitengewone vergadering tot wijziging van de statuten.
14.00 uur: onthaal der congressisten;
16.00 uur: plechtige openingszitting;
18.00 uur: kerkelijke diensten;
20.00 uur: ontvangst door de Minister van Justitie van Beieren.

Dinsdag 7 september:

9 uur: studievergadering;
12.30 uur: ontvangst door de stad München;
14.00 uur: studievergadering;
Vanaf 18 uur: persoonlijke uitnodiging bij een confrater van München voor het souper.

Woensdag 8 september:

9 uur: studievergadering;
12.30 uur: lunch;
14.30 uur: Algemene Vergadering;
17.00 uur: plechtige sluitingszitting.

Op donderdag 9 september zal er eventueel een facultatieve uitstap ingericht worden, maar daarover verwacht ik nog verdere inlichtingen van Mr. Wittmann.

Volgende onderwerpen zullen tijdens het Congres behandeld worden:

eerste onderwerp: De ontwikkeling van het recht van de Europese gemeenschappen en de invloed op het nationaal recht van de Staten-leden.

tweede onderwerp: De jonge advocaat « aangestelde » van een ander advocaat.

Dit onderwerp is van groot belang voor de jonge Duitse advocaten. Hoewel wij niet dezelfde toestand kennen, dekt dit probleem voor ons ook het probleem van de

stage en de advocaat « medewerker » van een ander confrater.

derde onderwerp: Ontwikkeling van de beroepsorganisaties der advocaten.

Het gaat vooral over een informatie en vergelijking van hetgeen in de verschillende landen bestaat.

Het ware wenselijk dat er een Belgisch verslaggever zou zijn voor ieder van de drie onderwerpen. Het zou mij ten zeerste verheugen dat diegene die daarin belang stellen, zich zo spoedig mogelijk bij mij aanmelden.

Weldra zult U een omzendbrief, uitgaande van onze Duitse confraters, ontvangen. Daar ik gaarne een voorbereidende vergadering zou willen beleggen in het begin van de vacantie, zou ik, zo spoedig mogelijk, de naam willen kennen van u allen die het inzicht hebt dit congres bij te wonen.

Met oprechte confraternele gevoelens,

(get.) *Frank Dousselaere*
Ondervoorzitter voor België
Van de I.V.J.A.
Weststraat 53, Moerkerke
(W.-V.) België

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie, jg. 1965, nr. 4:

Wetgeving.

Nederlands Juristenblad, jg. 1965, nr. 23:

Van Bemmelen J.M., Privacy. — Kirchheiner H.H., De bescherming van het recht op privacy in Zweden. — Boissevain Ch. Publiciteit rond de koninklijke Familie. — Langemeijer G.E., Psychiatrisch-Juridisch gezelschap.

Recueil Général de l'enrégistrement et du notariat, jg. 1965, nr. 20853-30860:

Scaitleur C., L'évolution de la taxe de transmission.

Journal des Tribunaux, jg. 1965, nr. 4494:

Hirsch J.L., Loi du 8 avril 1965 sur la protection de la jeunesse. — Jurisprudence. — Chronique Judiciaire.

Recueil Dalloz (Paris) jg. 1965, nr. 22:

Legais R., Un article à surprises ou Le Nouvel essai de généraliser la responsabilité civile du fait d'autrui.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"